Suvestinė redakcija nuo 2011-05-29 iki 2013-07-18

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2008, Nr. 58-2184, i. k. 108301MISAK00D1-239

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

DĖL KASYBOS PRAMONĖS ATLIEKŲ TVARKYMO

2008 m. gegužės 7 d. Nr. D1-239
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo (Žin., 1998, Nr. 61-1726; 2002, Nr. 72-3016) 8 straipsnio 3 dalimi ir 20 straipsniu bei siekdamas įgyvendinti Europos Parlamento ir Tarybos 2006 m. kovo 15 d. direktyvą 2006/21/EB dėl kasybos pramonės atliekų tvarkymo, iš dalies keičiančią Tarybos direktyvą 2004/35/EB (OL 2006 m. L 102, 49 tomas, p.15):

1. T v i r t i n u:

1.1. Kasybos pramonės atliekų tvarkymo tvarkos aprašą (pridedama);

1.2. Ataskaitų apie Europos Parlamento ir Tarybos 2006 m. kovo 15 d. direktyvą 2006/21/EB dėl kasybos pramonės atliekų tvarkymo, iš dalies keičiančią Tarybos direktyvą 2004/35/EB, įgyvendinimą ir kitos informacijos teikimo Europos Komisijai tvarkos aprašą (pridedama).

2. Nustatau, kad:

2.1. žemės gelmių naudotojai, kurie 2008 m. gegužės 1 d. valdo ir eksploatuoja kasybos pramonės atliekų įrenginius, privalo iki 2012 m. gegužės 1 d. gauti visus reikiamus leidimus ir/ar atlikti visas procedūras, nurodytas šio įsakymo 1.1 punktu patvirtintame Kasybos pramonės atliekų tvarkymo tvarkos apraše. Šio punkto reikalavimas netaikomas žemės gelmių naudotojams, eksploatuojantiems šiuos kasybos pramonės atliekų įrenginius uždarytus iki 2008 m. gegužės 1 d.;

2.2. šiuo įsakymu patvirtinto kasybos pramonės atliekų tvarkymo aprašo 11, 18, 19 punktų, 3 priedo 5 punkto, 6 ir 7 priedų, Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, atnaujinimo ir panaikinimo taisyklių, patvirtintų aplinkos ministro 2002 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. 80 (Žin., 2002, Nr. 85-3684), numatyti reikalavimai dėl kasybos atliekų tvarkymo ir saugojimo kasybos atliekų įrenginiuose ir Atliekų tvarkymo veiklos nutraukimo plano rengimo, derinimo ir įgyvendinimo tvarkos, patvirtintos aplinkos ministro 2003 m. rugsėjo 25 d. įsakymu Nr. 469 (Žin., 2003, Nr. 99-4466), 13^1 ir 14 punktų reikalavimai netaikomi kasybos pramonės atliekų įrenginiams:

2.2.1. baigusius priiminėti kasybos pramonės atliekas iki 2006 m. gegužės 1 d.;

2.2.2. kurių uždarymo procedūros baigiamos teisės aktų nustatyta tvarka ir kurie visiškai bus uždaryti iki 2010 m. gruodžio 31 d.

Punkto pakeitimai:
Nr. D1-922, 2010-11-16, Žin., 2010, Nr. 135-6911 (2010-11-18), i. k. 110301MISAK00D1-922

3. Nustatau, kad:

3.1. žemės gelmių naudotojai, kurių ūkinėje komercinėje veikloje susidaro kasybos pramonės atliekos, privalo užtikrinti:

3.1.1. kad silpnąja rūgštimi skaidomo cianido (cianidas ir cianido junginiai, kurie skyla veikiami silpnosios rūgšties esant nustatytai pH vertei) koncentracija nusodinimo baseine būtų sumažinta iki žemiausio lygio naudojant geriausius prieinamus gamybos būdus ir kasybos pramonės atliekų įrenginiuose, veikiančiuose pagal anksčiau suteiktus leidimus arba veikiančiuose 2008 m. gegužės 1 d.;

3.1.2. silpnąja rūgštimi skaidomo cianido koncentracija apdorojimo kasybos pramonės

atliekų išleidimo iš perdirbimo gamyklos į nusodinimo baseiną metu neviršytų 50 ppm nuo 2008 m. gegužės 1 d., 25 ppm nuo 2013 m. gegužės 1 d., 10 ppm nuo 2018 m. gegužės 1 d. ir 10 ppm kasybos pramonės atliekų įrenginiuose, veikiančiuose pagal leidimus, suteiktus po 2008 m. gegužės 1 d.

3.2. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentui pareikalavus, žemės gelmių naudotojas, vadovaudamasis rizikos įvertinimu, kurio metu atsižvelgiama į atitinkamai Lietuvos Respublikos teritorijai būdingas sąlygas, turi įrodyti, kad šio įsakymo 3.1.1 ir 3.1.2 punktuose nustatytų koncentracijų ribų mažinti labiau nereikia.

Punkto pakeitimai:
Nr. D1-922, 2010-11-16, Žin., 2010, Nr. 135-6911 (2010-11-18), i. k. 110301MISAK00D1-922

4. P a v e d u:

4.1. Lietuvos geologijos tarnybai prie Aplinkos ministerijos ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentams pagal kompetenciją užtikrinti Kasybos pramonės atliekų tvarkymo tvarkos aprašo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių kasybos pramonės atliekų tvarkymą, vykdymą;

Papildyta punktu:
Nr. D1-922, 2010-11-16, Žin., 2010, Nr. 135-6911 (2010-11-18), i. k. 110301MISAK00D1-922

4.2. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentams iki 2008 m. birželio 20 d. pateikti informaciją apie šio įsakymo 2.2–2.3 punktuose nurodytus kasybos pramonės atliekų įrenginius Lietuvos geologijos tarnybai prie Aplinkos ministerijos, kuri iki 2008 m. rugpjūčio 1 d. pateikia šiuos duomenis Europos Komisijai;

Punkto numeracijos pakeitimas:
Nr. D1-922, 2010-11-16, Žin., 2010, Nr. 135-6911 (2010-11-18), i. k. 110301MISAK00D1-922

4.3. Lietuvos geologijos tarnybai prie Aplinkos ministerijos:

Punkto numeracijos pakeitimas:
Nr. D1-922, 2010-11-16, Žin., 2010, Nr. 135-6911 (2010-11-18), i. k. 110301MISAK00D1-922

4.3.1. organizuoti ir kartu su Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentais iki 2011 m. spalio 1 d. sudaryti sąrašą uždarytų kasybos pramonės atliekų įrenginių, įskaitant apleistus kasybos pramonės atliekų įrenginius, kurie kelia reikšmingą neigiamą poveikį aplinkai arba vidutiniu ar artimiausiu laikotarpiu gali kelti grėsmę žmonių sveikatai arba aplinkai. Minėtas sąrašas rengiamas pagal Europos Komisijos nustatytą metodiką;

4.3.2. ne vėliau kaip iki 2012 m. balandžio 1 d. nustatyta tvarka pateikti šio įsakymo 4.3.1 punkte minėtą sąrašą susipažinti visuomenei.

Punkto pakeitimai:
Nr. D1-922, 2010-11-16, Žin., 2010, Nr. 135-6911 (2010-11-18), i. k. 110301MISAK00D1-922

4.3.3. užtikrinti, kad šio įsakymo 4.2.1 punkte nurodytas sąrašas būtų kasmet atnaujinamas;

4.3.4. iki 2011 m. kovo 1 d. parengti Lietuvos gruntų, dengiančių atvirais kasiniais eksploatuojamas naudingąsias iškasenas ir kaupiamų kasybos atliekų įrenginiuose, fizinių savybių (granuliometrija, plastiškumas, tankis, vandens įgėrimas, tankinimo laipsnis, kerpamasis stipris, trinties kampas, pralaidumas, tuštymės (poringumo) koeficientas, spūdos koeficientas, konsolidacijos koeficientas) reikšmių sąvadą.

Papildyta punktu:
Nr. D1-468, 2010-06-03, Žin., 2010, Nr. 68-3412 (2010-06-12), i. k. 110301MISAK00D1-468

5. N u s t a t a u, kad šio įsakymo 1.1 punktu patvirtintas Kasybos pramonės atliekų

tvarkymo tvarkos aprašo 8 punktas įsigalioja įsigaliojus Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 1, 2, 4, 8 straipsnių ir įstatymo 5 priedo pakeitimo ir papildymo įstatymui (Lietuvos Respublikos Seime projekto registracijos Nr. XP-2712).

6. Šio įsakymo 2.1–2.3 punktuose nurodytos išimtys neatleidžia žemės gelmių naudotojų nuo teisės aktuose numatytų aplinkosaugos reikalavimų vykdymo.

APLINKOS MINISTRAS ARTŪRAS PAULAUSKAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2008 m. gegužės 7 d.
įsakymu Nr. D1-239
(Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2010 m. lapkričio 16 d.
įsakymo Nr. D1-922 redakcija)

KASYBOS PRAMONĖS ATLIEKŲ TVARKYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kasybos pramonės atliekų tvarkymo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) parengtas siekiant įgyvendinti Europos Parlamento ir Tarybos 2006 m. kovo 15 d. direktyvą 2006/21/EB dėl kasybos pramonės atliekų tvarkymo, iš dalies keičiančią Tarybos direktyvą 2004/35/EB (OL 2006 m. L 102, 49 tomas, p.15), ir vadovaujantis Atliekų tvarkymo įstatymo (Žin., 1998, Nr. 61-1726; 2002, Nr. 72-3016) 20 straipsniu.

2. Šiame Tvarkos apraše numatomos priemonės, tvarka ir gairės siekiant, kad būtų užkirstas kelias arba kiek įmanoma sumažintas bet koks dėl kasybos pramonės atliekų tvarkymo atsiradęs neigiamas poveikis aplinkai, visų pirma vandeniui, orui, gruntui, faunai, florai bei kraštovaizdžiui, ir bet koks pavojus žmonių sveikatai.

3. Šis Tvarkos aprašas taikomas kasybos pramonės atliekų, susidarančių ieškant ir žvalgant, išgaunant, apdorojant ir saugant naudingąsias iškasenas bei eksploatuojant karjerus (toliau – kasybos atliekos), tvarkymui, išskyrus šio Tvarkos aprašo 4 punkte numatytas išimtis.

4. Šis Tvarkos aprašas netaikomas:

4.1. atliekoms, susidarančioms ieškant ir žvalgant, išgaunant ir apdorojant naudingąsias iškasenas bei eksploatuojant karjerus, kurios atsiranda netiesiogiai iš tokios veiklos, pvz., maisto atliekoms, naftos produktų atliekoms, eksploatuoti netinkamoms transporto priemonėms, išnaudotoms baterijoms ir akumuliatoriams. Tvarkant tokias atliekas, taip pat atliekas, susidarančias paieškos ir žvalgymo, kasybos ar apdorojimo vietose ir gabenamas į vietą, kuri nėra kasybos atliekų įrenginys, taikomi atitinkamų atliekų ir/ar atliekų įrenginių tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimai;

4.2. atliekoms, susidarančioms atviroje jūroje ieškant ir žvalgant, išgaunant ir apdorojant naudingąsias iškasenas;

4.3. suleistam vandeniui ir iš naujo suleistam išsiurbtam požeminiam vandeniui:

4.3.1. Pavojingų medžiagų išleidimo į požeminį vandenį inventorizavimo ir informacijos rinkimo tvarkos, patvirtintos Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2003 m. vasario 3 d. įsakymu Nr. 1-06 (Žin., 2003, Nr. 17-770), IV skyriaus nurodytais atvejais;

4.3.2. panaudotam geoterminiais tikslais;

4.4. nepavojingųjų atliekų, susidarančių ieškant ir žvalgant naudingąsias iškasenas, išskyrus naftą ir evaporitus (kitus nei gipsas ir anhidritas), taip pat neužteršto grunto ir atliekų, susidarančių išgaunant, apdorojant ir saugant durpes. Šiame punkte numatyta išimtis taikoma iki tol, kol Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentai (toliau – RAAD), teisės aktų nustatyta tvarka tikrindami žemės gelmių naudotojo veiklą, turi pakankamai duomenų, kad yra laikomasi šio Tvarkos aprašo 10 punkte nustatytų reikalavimų.

5. Inertinėms atliekoms ir neužterštam gruntui, susidarantiems ieškant ir žvalgant, išgaunant, apdorojant ir saugant naudingąsias iškasenas bei eksploatuojant karjerus, ir atliekoms, susidarančioms išgaunant, apdorojant ir saugant durpes, išskyrus atvejus, kai šios atliekos kaupiamos A kategorijos kasybos atliekų įrenginyje, netaikomi šie reikalavimai:

5.1. šio Tvarkos aprašo 12 punktas;

5.2. Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, atnaujinimo ir panaikinimo taisyklėse, patvirtintose aplinkos ministro 2002 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. 80 (Žin., 2002, Nr. 85-3684), numatyti reikalavimai dėl kasybos atliekų tvarkymo ir saugojimo kasybos atliekų įrenginiuose ir šio tvarkos aprašo 7 priedas;

5.3. šio Tvarkos aprašo 3 priedo 1, 4, 5–10 punktai;

5.4. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. gegužės 7 d. įsakymo Nr. D1-239 „Dėl Kasybos pramonės atliekų tvarkymo“ 3 punktas;

5.5. reikalavimas turėti banko garantiją ar draudimo liudijimą pagal Atliekų tvarkymo veiklos nutraukimo plano rengimo, derinimo ir įgyvendinimo tvarką, patvirtintą aplinkos ministro 2003 m. rugsėjo 25 d. įsakymu Nr. 469 (Žin., 2003, Nr. 99-4466);

5.6. tarpvalstybinės konsultacijos pagal Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, atnaujinimo ir panaikinimo taisyklių ir šio Tvarkos aprašo 7 priedo reikalavimus.

6. Nepavojingosiomis neinertinėms atliekoms, išskyrus kai šios atliekos kaupiamos A kategorijos atliekų įrenginyje, netaikomi šie reikalavimai:

6.1. šio Tvarkos aprašo 3 priedo 4, 8, 9 ir 10 punktai;

6.2. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. gegužės 7 d. įsakymo Nr. D1-239 „Dėl Kasybos pramonės atliekų tvarkymo“ 3 punktas;

6.3. reikalavimas turėti banko garantiją ar draudimo liudijimą pagal Atliekų tvarkymo veiklos nutraukimo plano rengimo, derinimo ir įgyvendinimo tvarką;

6.4. tarpvalstybinės konsultacijos pagal Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, atnaujinimo ir panaikinimo taisyklių ir šio tvarkos aprašo 7 priedo reikalavimus.

7. Nepažeidžiant kitų teisės aktų reikalavimų, kasybos atliekų tvarkymui netaikomos Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklės, patvirtintos aplinkos ministro 2000 m. spalio 18 d. įsakymu Nr. 444 (Žin., 2000, Nr. 96-3051).

II. SĄVOKŲ APIBRĖŽIMAI

8. Šiame Tvarkos apraše vartojamos šios sąvokos:

8.1. **atsakingas asmuo** – fizinis asmuo, turintis techninių žinių ir Kasybos pramonės atliekų tvarkymo apraše numatytą patirtį, reikalingą vykdyti kasybos pramonės atliekų tvarkymą reglamentuojančiuose teisės aktuose numatytas pareigas;

8.2. **atsakinga institucija** – institucija arba institucijos, kurias aplinkos ministras įsakymu paskiria atsakingomis už kasybos pramonės atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų įgyvendinimą;

8.3. **naudingųjų iškasenų apdorojimas** – mechaninis, fizinis, biologinis, terminis ar cheminis procesas ar jų derinys, įskaitant dydžio keitimą, klasifikavimą, separavimą ir filtravimą, išskyrus lydymą, terminius gamybos procesus (kitus nei klinčių deginimas) ir metalurgijos procesus, kurie naudojami iš naudingųjų iškasenų, įskaitant išgautas iš karjerų, išgauti naudingiesiems komponentams (mineralams), ir ankstesnių atliekų pakartotinis apdorojimas (toliau – apdorojimas);

8.4. **naudingųjų iškasenų apdorojimo atliekos** – kietos arba suspensijos pavidalo atliekos, likusios naudingąsias iškasenas suskaidžius dalimis (pvz., trupinant, smulkinant, rūšiuojant pagal dydį, flotacijos būdu, kitokiais fiziniais ir cheminiais metodais), siekiant iš mažiau vertingų uolienų išskirti naudinguosius komponentus (mineralus) (toliau – apdorojimo atliekos);

8.5. **atvira jūra** – jūros ir jūros dugno dalis, kuri prasideda nuo žemiausio vandens lygio ribos per įprastinius ar vidutinius potvynius ir tęsiasi tolyn į akvatoriją;

8.6. **pylimas** – inžinerinė konstrukcija vandeniui ir (ar) atliekoms nusodinimo baseine

išlaikyti ar izoliuoti;

8.7. **filtratas** – skystis, kuris sunkiasi per laikomas atliekas ir išteka iš atliekų įrenginio ar jame lieka, įskaitant užterštą drenažo skystį, kuris netinkamai tvarkomas gali pakenkti aplinkai;

8.8. **geriausi prieinami gamybos būdai** apibrėžiami taip, kaip apibrėžta Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, atnaujinimo ir panaikinimo taisyklių, patvirtintų aplinkos ministro 2002 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. 80 (Žin., 2002, Nr. 85-3684) (toliau – TIPKo leidimų išdavimo taisyklės), 5.5 punkte;

8.9. **kasybos atliekų įrenginys** – inžinerinis įrenginys arba aikštelė, kuriuose kietos, skystos, tirpalo ar suspensijos pavidalo kasybos, įskaitant ir gręžybos, atliekos kaupiamos Kasybos pramonės atliekų tvarkymo tvarkos aprašo 13.1–13.2 punktuose nurodytiems laikotarpiams arba ilgiau nei trejus metus – jei yra neužteršto grunto ir (ar) inertinių atliekų įrenginiai. Laikoma, kad tokie atliekų įrenginiai apima bet kokius pylimus ar kitas konstrukcijas, reikalingas išsaugoti, sulaikyti, izoliuoti arba kitaip sutvirtinti tokius įrenginius, taip pat sąvartas ir nusodinimo baseinus, bet neapsiriboja jais, išskyrus iškastas ertmes, į kurias, išgavus naudingąsias iškasenas, atliekos grąžinamos jų rekultivavimo ir konstrukcijos sutvirtinimo tikslais;

8.10. **kasybos pramonė –** ūkinės veiklos sritis, apimanti ūkio subjektų vykdomą komercinę atvirąją ar požeminę naudingųjų iškasenų gavybą, įskaitant išgavimą per gręžinius (išskyrus naftos, vandens ir dujų išgavimą) ir išgautų medžiagų apdorojimą;

8.11. **naudingosios iškasenos** – žemės gelmėse esančios organinės natūralios ir neorganinės medžiagos, pvz., kasamas energetinis kuras, metalų rūdos, nemetalinės naudingosios iškasenos, vertingieji mineralai, pramonei ar statybai naudojamos naudingosios iškasenos, išskyrus vandenį;

Punkto pakeitimai:
Nr. D1-417, 2011-05-24, Žin., 2011, Nr. 65-3077 (2011-05-28), i. k. 111301MISAK00D1-417

8.12. **neužterštas gruntas** – gruntas, kuris kasybos metu pašalinimas iš viršutinio žemės sluoksnio ir kurio tarša neviršija aplinkos apsaugos normatyvų bei standartų reikalavimų;

8.13. **nusodinimo baseinas** – natūralus baseinas ar inžinerinis įrenginys, kuriame apdorojant naudingąsias iškasenas dedamos kartu su vandeniu pašalintos smulkiagrūdės atliekos, kitos apdorojimo atliekos ir atliekos, atsiradusios skaidrinat apdorojimui naudotą vandenį;

8.14. **naudingųjų iškasenų paieška ir žvalgyba** – ekonominę vertę turinčių naudingųjų iškasenų sankaupų geologinis tyrimas, įskaitant mėginių ėmimą, jungtinių mėginių ėmimą, gręžimą, žvalgybinių griovių ir tranšėjų kasimą, išskyrus darbus, kurie atliekami ruošiant telkinius eksploatuoti, ir tiesiogiai su kasybos darbais susijusią veiklą (toliau – paieška ir žvalgyba);

8.15. **inertinės atliekos** – atliekos, kuriose nevyksta pastebimi cheminiai, fizikiniai ar biologiniai pokyčiai, kurios netirpsta, nedega ar kitaip nereaguoja fizikiniu ar cheminiu požiūriu, yra biologiškai neskaidžios, medžiagoms, su kuriomis liečiasi, nedaro neigiamo poveikio, galinčio sukelti aplinkos taršą ar pakenkti žmonių sveikatai. Inertinėse atliekose esančių teršalų kiekis, bendras išplaunamų medžiagų kiekis, išplauto filtrato ekotoksiškumas neturi kelti pavojaus paviršinio ir (arba) požeminio vandens kokybei. Atliekos laikomos inertinėmis, jeigu jos per nustatytą trumpą ir ilgą laikotarpį atitinka visus šio Tvarkos aprašo 4 priedo inertinių atliekų kriterijus;

8.16. **pavojinga medžiaga** – tai medžiaga, mišinys ar preparatas, atitinkantys Cheminių medžiagų ir preparatų įstatymo (Žin., 2000, Nr. 36-987; 2006, Nr. 65-2381) 3 straipsnio 19 dalies apibrėžimą;

8.17. **priimantysis vandens baseinas** – tai paviršiniai vandenys, požeminiai vandenys, tarpiniai vandenys ir priekrančių vandenys, kaip apibrėžta Vandens įstatymo (Žin., 1997, Nr. 104- 2615; 2003, Nr. 36-1544; 2004, Nr. 73-2528; 2009, Nr. 154-6955) 3 straipsnio

atitinkamai 16, 21, 26 ir 24 dalyse;

8.18. **rekultivavimas** – kasybos atliekų įrenginio paveiktos žemės apdorojimas siekiant atkurti jos patenkinamą būklę, ypač atsižvelgiant į grunto kokybę, augaliją ir gyvūniją, natūralias buveines, gėlo vandens sistemas, kraštovaizdį ir jo panaudojimo būdus;

8.19. **sąvarta** – inžinerinis įrenginys kietoms kasybos ir (ar) gręžybos atliekoms kaupti žemės paviršiuje;

8.20. **didelė avarija** – įvykis objekte, kuriam taikomas Kasybos pramonės atliekų tvarkymo tvarkos aprašas, galintis iš karto ar per tam tikrą laiką sukelti rimtą pavojų žmonių sveikatai ir (arba) aplinkai objekte ar už jo ribų;

8.21. **naudingųjų iškasenų naudojimo teritorija** – žemės sklypas, kurį valdo ir kuriame vykdo veiklą žemės gelmių naudotojas (toliau – teritorija);

8.22. **žemės gelmių naudotojas** – fizinis ar juridinis asmuo arba šių asmenų grupė, veikianti pagal jungtinės veiklos sutartį, kurie eksploatuoja žemės gelmių išteklius ir (ar) atlieka tiesioginius žemės gelmių tyrimus, taip pat teisės aktų nustatyta tvarka yra atsakingi už kasybos atliekų tvarkymą, įskaitant laikinąjį kasybos atliekų saugojimą, jų eksploataciją ir priežiūrą po kasybos atliekų įrenginio uždarymo, ir turi:

- leidimą naudoti žemės gelmių išteklius ir ertmes, išduotą pagal Žemės gelmių įstatymo (Žin., 1995, Nr. 63-1582; 2001, Nr. 35-1164; 2004, Nr. 167-6097) 12 straipsnio 1 arba 2 dalį, ir yra sudarę su Vyriausybės įgaliota institucija žemės gelmių išteklių ir/ar ertmių naudojimo sutartį ir (ar)

- leidimą tirti žemės gelmes, išduotą pagal Leidimų tirti žemės gelmes išdavimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. lapkričio 29 d. nutarimu Nr. 1433 (Žin., 2001, Nr. 102-3634; 2005, Nr. 45-1448);

8.23. **atliekos, atliekų turėtojas, atliekų tvarkytojas, pavojingosios atliekos** – atitinka Atliekų tvarkymo įstatyme (Žin., 1998, Nr. 61-1726; 2002, Nr. 72-3016) vartojamas sąvokas.

III. KASYBOS ATLIEKŲ TVARKYMAS

9. Žemės gelmių naudotojas pagal šio Tvarkos aprašo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių Kasybos atliekų tvarkymą, reikalavimus turi tvarkyti kasybos atliekas pats arba perduoti jas atliekų tvarkytojui.

10. Kasybos atliekos tvarkomos nesukeliant pavojaus žmonių sveikatai ir nenaudojant procesų ar metodų, kurie galėtų pakenkti aplinkai, ypač nesukeliant pavojaus vandeniui, orui, gruntui, faunai ir florai, nesukeliant nepatogumų dėl triukšmo ar kvapų, nedarant neigiamo poveikio kraštovaizdžiui ar lankytinoms vietovėms. Žemės gelmių naudotojas, kurio komercinėje veikloje susidaro kasybos atliekos, privalo imtis visų būtinų priemonių, kad būtų iki minimumo sumažintas atliekų kiekis, užkirstas kelias arba kuo labiau sumažintas bet koks neigiamas poveikis aplinkai ir žmonių sveikatai. Tai apima bet kokio kasybos atliekų įrenginio valdymą, įskaitant priežiūrą po jo uždarymo, ir su tuo įrenginiu susijusių stambių avarijų prevenciją bei jų pasekmių aplinkai ir žmonių sveikatai ribojimą. Kasybos atliekų tvarkymo priemonės turi būti grindžiamos geriausiais prieinamais gamybos būdais atsižvelgiant į kasybos atliekų įrenginio technines ypatybes ir vietos aplinkos sąlygas.

11. Žemės gelmių naudotojas, kurio ūkinėje komercinėje veikloje susidaro kasybos atliekos, privalo parengti kasybos atliekų tvarkymo planą, siekiant kasybos atliekas sumažinti iki minimumo, jas apdoroti, panaudoti ir šalinti, atsižvelgiant į tvaraus vystymosi principą. Kasybos atliekų tvarkymo planas rengiamas pagal šio Tvarkos aprašo 6 priedo reikalavimus:

11.1. jeigu žemės gelmių naudotojas valdo ar numato valdyti šio Tarkos aprašo 13.1–13.2 punktuose numatytus kasybos atliekų įrenginius, kasybos atliekų tvarkymo planas, suderintas su Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos (toliau – Lietuvos geologijos tarnyba), teikiamas RAAD kartu su paraiška Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimui gauti;

11.2. jeigu žemės gelmių naudotojui pagal šio Tvarkos aprašo 5 punktą nereikalingas Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimas kasybos atliekoms tvarkyti ir saugoti kasybos atliekų įrenginiuose, kasybos atliekų tvarkymo planas, suderintas su RAAD, teikiamas Lietuvos geologijos tarnybai kartu su Žemės gelmių išteklių naudojimo projektu ar šio projekto papildymu. Žemės gelmių išteklių naudojimo projektas ir (ar) jo papildymas rengiamas pagal Naudingųjų iškasenų (išskyrus angliavandenilius) išteklių ir žemės gelmių ertmių naudojimo projekto rengimo taisykles, patvirtintas Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2005 m. rugsėjo 5 d. įsakymu Nr. 1-107 (Žin., 2005, Nr. 109-3996). Šiuo atveju parengtas kasybos atliekų tvarkymo planas yra neatsiejama Naudojimo projekto dalis.

12. Kasybos atliekų (išskyrus neužterštą gruntą ir inertines atliekas) susidarymo vietose, žemės gelmių naudotojui ieškant ir žvalgant, išgaunant, apdorojant ir saugant naudingąsias iškasenas, turi būti pildomas pirminės atliekų apskaitos žurnalas, tvarkoma susidariusių ir perduotų tvarkyti kasybos atliekų apskaita, nurodomas jų kiekis, teikiamos pirminės atliekų apskaitos ataskaitos RAAD, kurio kontroliuojamoje teritorijoje vykdoma nurodyta žemės gelmių naudojimo veikla, Atliekų tvarkymo taisyklėse, patvirtintose aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. 217 „Dėl Atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 1999, Nr. 63-2065), nustatyta tvarka.

13. Žemės gelmių naudotojas privalo gauti Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimą, jei jis kasybos atliekas kaupia:

13.1. A kategorijos kasybos atliekų įrenginiuose ir kasybos atliekų įrenginiuose apibūdintiems pavojingais atliekų tvarkymo plane nepriklausimai nuo atliekų kaupimo laikotarpio;

13.2. kituose įrenginiuose ilgiau nei:

13.2.1. šešis mėnesius netikėtai atsiradusių pavojingųjų atliekų atveju;

13.2.2. vienerius metus nepavojingųjų neinertinių kasybos atliekų įrenginių atveju;

13.2.3. trejus metus neužteršto grunto, nepavojingųjų paieškos ir žvalgymo metu susidariusių atliekų, išgaunant, apdorojant ir saugant durpes susidariusių atliekų bei inertinių atliekų įrenginių atveju.

14. Tuo atveju, kai pasikeičia žemės gelmių naudotojas, prieš koreguojant Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimą TIKPo taisyklių 60.6 punkto nustatyta tvarka, kasybos atliekų įrenginio valdytojas privalo perduoti visus dokumentus, susijusius su kasybos atliekų tvarkymu, naujam šio kasybos atliekų įrenginio valdytojui, o šių dokumentų kopijas – RAAD.

15. Kasybos atliekų, įskaitant neužterštą gruntą ir inertines atliekas, įrenginys priskiriamas A kategorijos kasybos atliekų įrenginiui, vadovaujantis šio Tvarkos aprašo 5 priede nustatytais kasybos atliekų įrenginių klasifikavimo kriterijų vertinimo reikalavimais, ir apie tai pažymima kasybos atliekų tvarkymo plane, jei:

15.1. gedimas ar netinkama veikla, pavyzdžiui, sąvartos griuvimas ar dambos trūkimas, galėtų sukelti didelę avariją, vadovaujantis rizikos įvertinimu, kuriame atsižvelgiama į tokius veiksnius kaip, pavyzdžiui, esamas ar būsimas dydis, vieta ir kasybos atliekų įrenginio poveikis aplinkai; arba

15.2. jame yra pavojingųjų atliekų, kurios, viršijus Atliekų tvarkymo įstatyme bei Atliekų tvarkymo taisyklėse numatytą ribą, klasifikuojamos kaip pavojingosios; arba

15.3. jame yra pavojingų medžiagų ar preparatų, kurie, viršijus Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2000 m. gruodžio 19 d. įsakyme Nr. 532/742 „Dėl Pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų klasifikavimo ir ženklinimo tvarkos“ (Žin., 2001, Nr. 16-509) nustatytą ribą, klasifikuojami kaip pavojingi.

16. Šio Tvarkos aprašo 16–19 punktuose ir 1 priede nustatyti reikalavimai taikomi tik A kategorijos kasybos atliekų įrenginiams, išskyrus įrenginius, kuriems taikomas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 17 d. nutarimas Nr. 966 „Dėl Pramoninių avarijų prevencijos, likvidavimo ir tyrimo nuostatų ir pavojinguose objektuose esančių medžiagų,

mišinių ar preparatų, priskiriamų pavojingoms medžiagoms, sąrašo ir priskyrimo kriterijų aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 130-4649; 2008, Nr. 109-4159).

17. Nepažeidžiant kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimų, visų pirma Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. balandžio 12 d. įsakymo Nr. A1-104/ D1-186 „Dėl Saugaus darbo organizavimo ir darbo vietų įrengimo reikalavimų naudingųjų iškasenų gavybos įmonėse patvirtinimo“ (Žin., 2006, Nr. 50-1843), žemės gelmių naudotojas prieš veiklos pradžią turi sukurti didelių avarijų prevencijos politiką, skirtą kasybos atliekų tvarkymui ir kurioje turi būti nustatomi didelių avarijų pavojai, užtikrinta, kad projektuojant, statant, eksploatuojant, prižiūrint, uždarant ir prižiūrint po uždarymo kasybos atliekų įrenginius, būtų įdiegiamos būtinos savybės ir priemonės, siekiant išvengti avarijų ir sumažinti jų neigiamas pasekmes žmonių sveikatai ir (arba) aplinkai, įskaitant bet kokį tarpvalstybinį poveikį.

18. Žemės gelmių naudotojas prieš veiklos pradžią turi sukurti didelių avarijų prevencijos politiką, skirtą kasybos atliekų tvarkymui, ir pagal šio Tvarkos aprašo 1 priedo reikalavimus įdiegti šią politiką įgyvendinančią saugos valdymo sistemą ir vidaus avarinį planą, kuriame nurodomos priemonės, būtinos imtis teritorijoje avarijos atveju. Kuriant vidaus avarinį planą vadovaujamasi Avarijų likvidavimo planų sudarymo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 783 (Žin., 1999, Nr. 56-1812).

19. Žemės gelmių naudotojas kartu su paraiška Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimui gauti pateikia informaciją, reikalingą išorės avariniam planui, kurį tvirtina RAAD, parengti. Išorės avarinio plano struktūra ir sudėtis atitinka Avarijų likvidavimo plano sudėtį ir struktūrą, patvirtintą Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 1999 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. 706 „Dėl Avarijų likvidavimo plano sudėties ir struktūros patvirtinimo“ (Žin., 1999, Nr. 56-1814).

RAAD, prieš patvirtindamas išorės avarinį planą ar jo patikslinimą, privalo organizuoti ir atlikti procedūras, numatytas Visuomenės informavimo ir dalyvavimo rengiant planus ir programas, skirtas aplinkos oro ir vandens apsaugai bei atliekų tvarkymui, tvarkos apraše, patvirtintame aplinkos ministro 2005 m. liepos 26 d. įsakymu Nr. D1-381 (Žin., 2005, Nr. 102-3789). Visuomenei teikiamos informacijos sąrašas nurodytas šio Tvarkos aprašo 2 priede. Išorės avarinis planas peržiūrimas kas trejus metus ir, jei reikia, atnaujinamas.

20. Žemės gelmių naudotojas gali talpinti kasybos atliekas rekultivavimo ar konstrukcijos sutvirtinimo tikslais atgal į iškastas ertmes, atsiradusias vykdant naudingųjų iškasenų kasybą, tik griežtai laikydamasis Kasybos atliekų tvarkymo plano reikalavimų.

Kasybos atliekų patalpinimas į iškastą ertmę, išgavus naudingąsias iškasenas, galimas, jei tai įmanoma techniškai ir nekelia pavojaus aplinkai. Talpinant kasybos atliekas rekultivavimo ar konstrukcijos sutvirtinimo tikslais atgal į iškastas ertmes, turi būti užtikrintas kasybos atliekų stabilumas; užkirstas kelias grunto, paviršinio ir požeminio vandens taršai; užtikrintas kasybos atliekų ir kasybos ertmių stebėseną pagal galiojančių teisės aktų ir aplinkosaugos normatyvų ir standartų reikalavimus.

Kitos nei kasybos atliekos šalinamos į iškastas ertmes vadovaujantis Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių nuostatomis.

21. Draudžiama kasybos atliekas išmesti, versti į krūvas ar nekontroliuojamai saugoti.

22. Žemės gelmių naudotojas savo veikloje privalo imtis visų reikiamų priemonių, reikalingų užtikrinti vandens būklės blogėjimo, oro ir grunto taršos prevencijai įgyvendinti ir imtis būtinų priemonių, užtikrinančių, kad žemės gelmių naudotojo veikla atitiktų ES aplinkosaugos standartus, ypač Požeminio vandens apsaugos nuo taršos pavojingomis medžiagomis taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. rugsėjo 21 d. įsakymu Nr. 472 (Žin., 2001, Nr. 83-2906), Vandenų taršos prioritetinėmis pavojingomis medžiagomis taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. 623 (Žin., 2002, Nr. 14-522), ir Pavojingų medžiagų išleidimo į požeminį vandenį inventorizavimo ir informacijos rinkimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2003 m. vasario 3 d.

įsakymu Nr. 1-06 (Žin., 2003, Nr. 17-770), reikalavimus siekiant išvengti esamos vandens būklės pablogėjimo, taip pat:

22.1. įvertinti saugomų atliekų potencialą išskirti filtratą, įskaitant filtrate esančius teršalus, atliekų įrenginio eksploatacijos laikotarpiu ir laikotarpiu po uždarymo nustatyti atliekų įrenginio vandens pusiausvyrą;

22.2. neleisti susidariusiam filtratui ir atliekoms užteršti paviršinį ar požeminį vandenį ir gruntą arba kiek įmanoma tai sumažinti;

22.3. surinkti ir valyti iš atliekų įrenginio surinktą užterštą vandenį ir filtratą iki jų išleidimui nustatyto atitinkamo standarto.

23. RAAD užtikrina, kad Žemės gelmių naudotojas veiklos vykdymo laikotarpiu imasi visų tinkamų priemonių, siekiant išvengti dulkių ir dujų emisijų arba jas sumažinti.

24. RAAD kontroliuoja šio Tvarkos aprašo 22 ir 23 punktų įgyvendinimą ir vadovaudamasis Ūkio subjektų aplinkos monitoringo nuostatų, patvirtintų aplinkos ministro 2009 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr. D1-546 (Žin., 2009, Nr. 113-4831), 9 punktu žemės gelmių naudotoją gali įpareigoti vykdyti aplinkos monitoringą.

25. Jeigu vadovaujantis pavojaus aplinkai įvertinimu ir atsižvelgiant į Požeminio vandens apsaugos nuo taršos pavojingomis medžiagomis taisyklių, Vandenų taršos prioritetinėmis pavojingomis medžiagomis taisyklių ir Pavojingų medžiagų išleidimo į požeminį vandenį inventorizavimo ir informacijos rinkimo taisyklių nuostatas, RAAD nusprendžia, kad filtratą rinkti ir valyti nebūtina, arba jeigu nustatoma, kad kasybos atliekų įrenginys gruntui, požeminiam ir paviršiniam vandeniui nekelia potencialios grėsmės, šio Tvarkos aprašo 22.2 ir 22.3 punktuose išdėstyti reikalavimai atitinkamai sumažinami arba netaikomi.

26. Pašalinant kieto, suspensijos ar skysto pavidalo kasybos atliekas į bet kokį priimantįjį vandens baseiną, kuris nėra kasybos atliekų pašalinimo tikslu įrengtas vandens baseinas, žemės gelmių naudotojas privalo laikytis Požeminio vandens apsaugos nuo taršos pavojingomis medžiagomis taisyklių, Vandenų taršos prioritetinėmis pavojingomis medžiagomis taisyklių ir Pavojingų medžiagų išleidimo į požeminį vandenį inventorizavimo ir informacijos rinkimo taisyklių reikalavimų.

27. Žemės gelmių naudotojas, talpindamas kasybos atliekas atgal į iškastas ertmes, susidariusias tiek vykdant antžeminę, tiek požeminę kasybą, kurias po uždarymo bus leidžiama apsemti, pagal šio Tvarkos aprašo 22 ir 25 punktus privalo imtis tinkamų priemonių, užkertančių kelią arba kiek įmanoma sumažinančių vandens būklės blogėjimą ir grunto užteršimą. Žemės gelmių naudotojas RAAD pateikia informaciją apie Požeminio vandens apsaugos nuo taršos pavojingomis medžiagomis taisyklių, Vandenų taršos prioritetinėmis pavojingomis medžiagomis taisyklių ir Pavojingų medžiagų išleidimo į požeminį vandenį inventorizavimo ir informacijos rinkimo taisyklių reikalavimų vykdymą.

28. Žemės gelmių naudotojas privalo turėti visą informaciją ir dokumentus, patvirtinančius, kad kasybos atliekų tvarkymas atitinka teisės aktų reikalavimus ir privalo šią informaciją ir dokumentus patikrinimų metu patiekti RAAD.

29. Žemės gelmių naudotojas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo (Žin., 1992, Nr. 5-75) nuostatomis, privalo imtis visų būtinų priemonių, kad būtų išvengta žalos aplinkai, žmonių sveikatai ir gyvybei, kitų asmenų turtui bei interesams, o padarius žalą privalo atkurti aplinkos būklę, esant galimybei iki pirminės būklės, buvusios iki žalos aplinkai atsiradimo, ir atlyginti nuostolius. Pirminė būklė nustatoma pagal turimą informaciją apie geriausią aplinkos būklę.

30. Asmenys, pažeidę teisės aktuose numatytų atliekų tvarkymo reikalavimus, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

Kasybos pramonės atliekų tvarkymo
tvarkos aprašo
1 priedas

DIDELIŲ AVARIJŲ PREVENCIJOS POLITIKOS REIKALAVIMAI

1. Žemės gelmių naudotojo didelių operacijų prevencijos politika ir saugos valdymo sistema turėtų būti proporcinga kasybos atliekų įrenginyje esamam didelių avarijų pavojui. Siekiant tai tinkamai įgyvendinti, atsižvelgiama į šiuos aspektus:

1.1. didelių avarijų prevencijos politikoje turi būti nurodyti žemės gelmių naudotojo numatyti didelių avarijų pavojaus kontrolės bendrieji tikslai ir veiksmų principai;

1.2. į saugos valdymo sistemą turėtų būti įtraukta dalis bendrosios valdymo sistemos, kurią sudaro organizacinė struktūra, pareigos, praktinė veikla, tvarka, procesai ir ištekliai, kurie apibrėžia ir padeda įgyvendinti didelių avarijų prevencijos politiką;

1.3. turi būti paskirtas saugos vadovas, atsakingas už didelių avarijų prevencijos politikos įgyvendinimą ir periodišką priežiūrą.

2. Saugos valdymo sistema privalo spręsti tokias problemas:

2.1. organizacijos ir personalo: visų lygių organizacijos darbuotojų, dalyvaujančių didelių avarijų pavojaus valdyme, vaidmuo ir pareigos; tokių darbuotojų mokymo poreikių nustatymas ir paties mokymo organizavimas; darbuotojų ir, jei reikia, subrangovų dalyvavimas;

2.2. didelių pavojų nustatymas ir įvertinimas: tvarkos, kuria sistemingai nustatomi dideli pavojai, kylantys dėl įprastos ir neįprastos veiklos, ir vertinama jų tikimybė bei rimtumas, nustatymas ir įgyvendinimas;

2.3. veiklos kontrolė: saugios veiklos, įskaitant gamyklos priežiūros, procesų, įrangos ir laikino stabdymo tvarkos bei taisyklių nustatymas ir įgyvendinimas;

2.4. pokyčių valdymas: tvarkos, kuria planuojamos naujų kasybos atliekų įrenginių modifikacijos ar projektuojami nauji kasybos atliekų įrenginiai, nustatymas ir įgyvendinimas;

2.5. pasirengimas avarijoms: tvarkos, kuria sistemingai analizuojant numatomi galimi pavojai ir rengiami, bandomi ir peržiūrimi avariniai planai, kaip į tokius kylančius pavojus reaguoti, nustatymas ir įgyvendinimas;

2.6. rezultatų stebėsena: tvarkos, kuria nuolat vertinama, ar vykdoma veikla atitinka žemės gelmių naudotojo didelių avarijų prevencijos politikos ir saugos valdymo sistemos nustatytus tikslus, o jei jos nesilaikoma, kaip veikia tyrimo bei korekcinių veiksmų mechanizmai, nustatymas ir įgyvendinimas. Tokia tvarka turi numatyti žemės gelmių naudotojo sistemą, kaip pranešti apie dideles avarijas arba vos neįvykusias avarijas, ypač tokias, kai nepasiteisino prevencinės priemonės, jų tyrimus ir priemones, kurių imamasi iš jų pasimokius;

2.7. tikrinimas ir peržiūrėjimas: tvarkos, kuria sistemingai vertinama didelių avarijų prevencijos politika ir saugos valdymo sistemos efektyvumas ir tinkamumas, nustatymas ir įgyvendinimas; dokumentais patvirtintas objekto vadovybės atliekamas politikos rezultatų ir saugos valdymo sistemos peržiūrėjimas ir atnaujinimas.

3. Pagrindiniai vidinio ir išorinio avarinių planų tikslai yra šie:

3.1. apimti ir kontroliuoti dideles avarijas bei kitus incidentus, siekiant kuo labiau sumažinti jų poveikį, pirmiausia sumažinti žalą žmonių sveikatai ir aplinkai;

3.2. įdiegti priemones, būtinas žmonių sveikatai ir aplinkai apsaugoti nuo didelių avarijų ir kitų incidentų poveikio;

3.3. pateikti visuomenei ir atitinkamoms tarnyboms ar institucijoms toje teritorijoje būtiną informaciją, įskaitant bet neapsiribojant informacija, kurios reikia siekiant padėti kuo labiau sumažinti avarijos pasekmes žmonių sveikatai ir įvertinti bei kuo labiau sumažinti esamą ar potencialią žalą aplinkai;

3.4. numatyti, kad po didelės avarijos būtų išvalyta, rekultivuota ir atkurta aplinka.

4. Didelės avarijos atveju žemės gelmių naudotojas privalo nedelsdamas pateikti RAAD visą informaciją, reikalingą kuo labiau sumažinti šios avarijos pasekmes žmonių sveikatai, įvertinti bei kuo labiau sumažinti esamą ar potencialią žalą aplinkai.

5. Jeigu prieš išduodant TIKP leidimą A kategorijos atliekų įrenginio eksploatavimui, vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (Žin., 1996, Nr. 82-1965; 2005, Nr. 84-3105) nustatyta tvarka buvo atliekamas tarpvalstybinis poveikio aplinkai vertinimas arba vykdomos tarpvalstybinės konsultacijos ir A kategorijos atliekų įrenginio eksploatavimo metu įvyko avarija, RAAD 4 punkte nurodytą informaciją nedelsiant perduoda Aplinkos ministerijai. Aplinkos ministerija šią informaciją nedelsiant pateikia ES valstybei narei, su kuria buvo vykdomos šiame punkte numatytos konsultacijos, siekiant padėti kiek galima labiau sumažinti avarijos pasekmes žmonių sveikatai, įvertinti bei kiek galima labiau sumažinti esamą ar potencialią žalą aplinkai.

_____

Kasybos pramonės atliekų tvarkymo
tvarkos aprašo
2 priedas

VISUOMENEI TEIKIAMOS INFORMACIJOS SĄRAŠAS

Visuomenei teikiamoje informacijoje turi būti bent šie duomenys ir informacija:

1. Žemės gelmių naudotojo, juridinio asmens pavadinimas, teisinė forma, kodas arba žemės gelmių naudotojo fizinių ir/ar juridinių asmenų grupės, veikiančios pagal jungtinės veiklos sutartį, jungtinės veiklos sutarties data ir numeris arba žemės gelmių naudotojo fizinio asmens vardas ir pavardė.

2. Kasybos atliekų įrenginio adresas.

3. Asmens, suteikiančio informaciją, pareigos.

4. Patvirtinimas, kad šiam atliekų įrenginiui taikomas Kasybos atliekų tvarkymo tvarkos aprašas ir kad žemės gelmių naudotojas yra sukūręs didelių avarijų prevencijos politiką ir pateikęs patvirtintą vidinį avarinį planą, kai šie dokumentai yra privalomi.

5. Kasybos pramonės atliekų įrenginyje vykdomos veiklos ar veiklos rūšių paaiškinimas aiškiais ir paprastais žodžiais.

6. Kasybos pramonės atliekų įrenginyje naudojamų medžiagų ir preparatų ir didelę avariją galinčių sukelti atliekų įprastiniai ar bendrieji pavadinimai arba bendra pavojingumo klasė, kartu nurodant jų pagrindines pavojingas ypatybes.

7. Bendra informacija apie didelių avarijų pavojaus pobūdį, įskaitant jų galimas pasekmes žmonėms ir aplinkai.

8. Pakankama informacija apie tai, kaip didelės avarijos atveju aplinkiniai gyventojai bus įspėjami ir nuolatos informuojami.

9. Pakankama informacija, ką suinteresuoti aplinkiniai gyventojai turi daryti ir kaip elgtis didelės avarijos atveju.

10. Patvirtinimas, kad žemės gelmių naudotojas privalo tinkamai pasirengti teritorijoje, visų pirma palaikyti ryšius su avarinėmis tarnybomis, kad galėtų susidoroti su didelėmis avarijomis ir sušvelninti jų pasekmes.

11. Nuoroda į išorės avarinį planą, kuriame numatyta, kaip susidoroti su avarijos pasekmėmis už įrenginio teritorijos ribų. Taip pat turėtų būti patariama avarijos metu laikytis avarinių tarnybų nurodymų ir reikalavimų.

12. Duomenys, kur galima gauti daugiau atitinkamos informacijos teisės aktų nustatyta tvarka.

_____

Kasybos pramonės atliekų tvarkymo
tvarkos aprašo
3 priedas

KASYBOS ATLIEKŲ ĮRENGINIŲ ĮRENGIMO, EKSPLOATAVIMO, UŽDARYMO IR PRIEŽIŪROS PO UŽDARYMO BENDRIEJI REIKALAVIMAI

I. KASYBOS ATLIEKŲ ĮRENGINIŲ ĮRENGIMAS, EKSPLOATAVIMAS

1. Žemės gelmių naudotojas privalo užtikrinti, kad:

1.1. kasybos pramonės atliekų įrenginį (toliau – Kasybos atliekų įrenginys) valdytų atsakingas asmuo, turintis teisės aktais reikalaujamų techninių žinių ir ne mažesnę nei vienerių metų patirtį atliekų tvarkymo srityje;

1.2. būtų vystoma ir tobulinama aptarnaujanti technika;

1.3. būtų lavinami personalo techniniai įgūdžiai.

2. Žemės gelmių naudotojas, statydamas Kasybos atliekų įrenginį ar modifikuodamas esamą įrenginį, privalo užtikrinti, kad:

2.1. įrenginys būtų tinkamoje vietoje, atsižvelgiant pirmiausia į teisės aktų reikalavimus dėl saugomų vietovių, geologinius, hidrologinius, hidrogeologinius, seisminius bei geotechninius veiksnius, ir suprojektuotas taip, kad atitiktų sąlygas, būtinas užkirsti kelią trumpu ir ilgu laikotarpiu grunto, oro, požeminio ar paviršinio vandens taršai, pirmiausia atsižvelgiant į Požeminio vandens apsaugos nuo taršos pavojingomis medžiagomis taisyklių, Vandenų taršos prioritetinėmis pavojingomis medžiagomis taisyklių ir Pavojingų medžiagų išleidimo į požeminį vandenį inventorizavimo ir informacijos rinkimo taisyklių reikalavimus, ir užtikrinti užteršto vandens bei filtrato surinkimą pagal leidimo reikalavimus bei mažinti vandens ar vėjo eroziją tiek, kiek tai techniškai įmanoma ir ekonomiškai įgyvendinama;

2.2. įrenginys būtų tinkamai pastatytas, valdomas ir prižiūrimas siekiant trumpu ir ilgu laikotarpiu užtikrinti jo fizinį stabilumą ir užkirsti kelią grunto, oro, paviršinio ar požeminio vandens taršai, taip pat kuo labiau sumažinti galimą žalą kraštovaizdžiui;

2.3. būtų tinkami planai ir priemonės, skirtos reguliariai kasybos atliekų įrenginio stebėsenai ir atsakingų asmenų atliekamiems patikrinimams bei skirtos imtis veiksmų esant rezultatams, rodantiems vandens ar grunto taršos nestabilumą;

2.4. būtų tinkamos priemonės, skirtos rekultivuoti žemę ir uždaryti Kasybos atliekų įrenginį;

2.5. būtų tinkamos priemonės, skirtos Kasybos atliekų įrenginio priežiūrai po uždarymo.

3. Stebėsenos ir patikrinimų, nurodytų 2.3 punkte, rezultatai laikomi kartu su Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo (jei jo reikia) dokumentais, siekiant užtikrinti tinkamą informacijos perdavimą, ypač pasikeitus žemės gelmių naudotojui.

4. Žemės gelmių naudotojas, nepagrįstai neuždelsdamas ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per 48 valandas, praneša atitinkamam regiono aplinkos apsaugos departamentui apie bet kokius įvykius, galinčius turėti poveikį Kasybos atliekų įrenginio stabilumui, ir apie bet kokį didelį neigiamą poveikį aplinkai, nustatytą vykdant įrenginio kontrolę ir stebėseną. Kur taikytina, žemės gelmių naudotojas įgyvendina vidaus avarinį planą ir laikosi visų kitų kompetentingų institucijų nurodymų dėl korekcinių priemonių, kurių reikia imtis.

Priemonių, kurių reikia imtis, išlaidos tenka veiklos vykdytojui.

Žemės gelmių naudotojas periodiškai Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidime nustatytu dažnumu, tačiau bet kuriuo atveju ne rečiau kaip kartą per metus, praneša atitinkamam RAAD visus stebėsenos rezultatus, kuriais įrodoma, jog laikomasi leidimo sąlygų ir kaupiama vis daugiau informacijos apie atliekas ir Kasybos atliekų įrenginyje vykstančius procesus. Vadovaujantis šia informacija RAAD gali nuspęsti, kad yra būtinas nepriklausomo eksperto patvirtinimas.

II. KASYBOS ATLIEKŲ ĮRENGINIŲ UŽDARYMO PROCEDŪROS IR PROCEDŪROS PO UŽDARYMO

5. Kasybos atliekų įrenginio uždarymo procedūra pradedama, tik jeigu įvykdoma viena iš šių sąlygų:

5.1. įvykdomos Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidime nurodytos atitinkamos sąlygos;

5.2. žemės gelmių naudotojui prašant šiai procedūrai raštu pritaria RAAD;

5.3. RAAD dėl to priima motyvuotą sprendimą.

6. Kasybos atliekų įrenginys laikomas visiškai uždarytu tik po to, kai RAAD nedelsdamas įvykdo galutinę apžiūrą teritorijoje, įvertina visas žemės gelmių naudotojo pateiktas ataskaitas, patvirtina, kad Kasybos atliekų įrenginio paveikta žemė rekultivuota, ir praneša žemės gelmių naudotojui apie uždarymo patvirtinimą.

Patvirtinimas jokiu būdu nesumažina žemės gelmių naudotojo pareigų pagal Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo sąlygas ar pagal teisės aktus.

7. Žemės gelmių naudotojas po Kasybos atliekų įrenginio uždarymo yra atsakingas už priežiūrą, stebėseną, kontrolę ir ištaisančiąsias priemones tiek, kiek vadovaujantis teisės aktų nuostatomis reikalauja RAAD, atsižvelgdamas į pavojaus pobūdį ir trukmę, išskyrus atvejus, kai teisės aktai įpareigoja valstybės instituciją perimti šias užduotis iš veiklos vykdytojo po to, kai Kasybos atliekų įrenginys visiškai uždaromas.

8. Kai, uždarius Kasybos atliekų įrenginį, RAAD nusprendžia, kad būtina, jog būtų įvykdyti atitinkami teisės aktuose nustatyti aplinkos apsaugos reikalavimai, ypač reikalavimai, numatyti Požeminio vandens apsaugos nuo taršos pavojingomis medžiagomis taisyklėse, Vandenų taršos prioritetinėmis pavojingomis medžiagomis taisyklėse ir Pavojingų medžiagų išleidimo į požeminį vandenį inventorizavimo ir informacijos rinkimo taisyklėse, žemės gelmių naudotojas taip pat (*inter alia)* kontroliuoja įrenginio fizinį ir cheminį stabilumą ir kuo labiau mažina bet kokį neigiamą poveikį aplinkai, pirmiausia paviršiniam ir požeminiam vandeniui, užtikrindamas, kad:

8.1. visi įrenginiui priklausantys statiniai būtų stebimi ir užkonservuoti bei visada turėtų naudojimui paruoštus kontrolės ir matavimo prietaisus;

8.2. kur taikytina, nutekamieji kanalai ir slenksčiai būtų švarūs ir neužtverti.

9. Po Kasybos atliekų įrenginio uždarymo žemės gelmių naudotojas nedelsdamas praneša RAAD apie bet kokius įvykius ar procesus, galinčius paveikti kasybos atliekų įrenginio stabilumą, ir apie bet kokį didelį neigiamą poveikį aplinkai, pastebėtą atitinkamų kontrolės ir stebėsenos procedūrų metu. Kur taikytina, žemės gelmių naudotojas įgyvendina vidaus avarinį planą ir laikosi visų kitų regiono aplinkos pasaugos departamento ir kitų kompetentingų institucijų nurodymų dėl korekcinių priemonių, kurių reikia imtis.

RAAD po Kasybos atliekų įrenginio uždarymo ne rečiau kaip vieną kartą per metus patikrina uždaryto atliekų įrenginio būklę vietoje.

Priemonių, kurių reikia imtis, išlaidos tenka žemės gelmių naudotojui.

10. RAAD gali įpareigoti žemės gelmių naudotoją periodiškai teikti visus stebėsenos rezultatus, kuriais įrodoma, jog laikomasi Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidime nurodytų sąlygų ir sukaupiama vis daugiau žinių apie kasybos atliekas ir jų įrenginyje vykstančius procesus.

11. Pagal Kasybos atliekų įrenginių įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo bendrųjų reikalavimų (toliau – Reikalavimai) 6 punktą RAAD, patvirtinęs kasybos atliekų įrenginio uždarymą, žemės gelmių naudotojui pateikia raštišką pranešimą, kuriuo jis atleidžiamas nuo reikalavimo turėti banko garantiją ar draudimo liudijimą pagal Atliekų tvarkymo veiklos nutraukimo plano rengimo, derinimo ir įgyvendinimo tvarką, patvirtintą aplinkos ministro 2003 m. rugsėjo 25 d. įsakymu Nr. 469 (Žin., 2003, Nr. 99-4466), išskyrus įsipareigojimus, numatytus šių Reikalavimų 7 punkte.

III. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

12. Šių reikalavimų 1, 4, 5–10 punktai netaikomi kasybos atliekų įrenginiams, skirtiems neužterštam gruntui ir inertinėms atliekoms kaupti, išskyrus atvejus, kai jos kaupiamos A kategorijos Kasybos atliekų įrenginyje.

_____

Kasybos pramonės atliekų tvarkymo
tvarkos aprašo
4 priedas

INERTINIŲ ATLIEKŲ KRITERIJAI

1. Atliekos, kurios laikomos inertinėmis atliekomis, trumpalaikiu ir ilgalaikiu laikotarpiu turi atitikti šiuos kriterijus, numatytus 2009 m. balandžio 30 d. Europos Komisijos sprendime 2009/359/EB, kuriuo papildoma inertinių atliekų apibrėžtis įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/21/EB 22 dėl kasybos pramonės atliekų tvarkymo 22 straipsnio 1 dalies f punktą (OL 2009 L 101, p 48-51):

- atliekoms nėra būdingas didelis irumas ar tirpumas arba kitoks reikšmingas pasikeitimas, dėl ko galėtų atsirasti bet koks neigiamas poveikis aplinkai arba gali būti padaryta žala žmonių sveikatai;
- atliekose didžiausias sulfidinės sieros kiekis – 0,1 arba atliekose didžiausias sulfidinės sieros kiekis – 1 %, o neutralizacijos potencialo koeficientas, kuris apibrėžiamas kaip neutralizacijos potencialo ir rūgštėjimo potencialo santykis ir nustatomas remiantis statiniu bandymu LST EN 15875, yra didesnis negu 3;
- atliekos nekelia savaiminio užsidegimo pavojaus ir nedega;
- atliekose medžiagų, kurios gali būti žalingos aplinkai arba žmonių sveikatai, visų pirma As, Cd, Co, Cr, Cu, Hg, Mo, Ni, Pb, V ir Zn, įskaitant medžiagas, kurios yra bet kokiose smulkiose atliekose esančiose dalelėse, kiekis yra toks nedidelis, kad trumpalaikiu ir ilgalaikiu laikotarpiu pavojus žmonėms bei ekologinė rizika yra nereikšmingi. Kad tokį kiekį būtų galima laikyti pakankamai nedideliu, kad pavojus žmonėms ir ekologinė rizika būtų nereikšmingi, šių medžiagų kiekis neturi viršyti cheminių medžiagų ribinių verčių, nurodytų Cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų tvarkymo aplinkos apsaugos reikalavimuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. D1-230 (Žin., 2008, Nr. 53-1987);
- atliekose iš esmės nėra kasybos arba perdirbimo procesuose naudojamų produktų, kurie galėtų pakenkti aplinkai arba žmonių sveikatai.

2. Atliekų inertinių savybių vertinimas pagal šį Tvarkos aprašo priedą atliekamas atsižvelgiant į atliekų apibūdinimą, nurodytą Tvarkos aprašo 4 priedo 8 punkte, ir šis vertinimas turi būti grindžiamas tais pačiais informacijos šaltiniais.

3. Nuo 2011 m. kovo 1 d. inertinių atliekų fizinės savybės gali būti vertinamos, vadovaujantis Lietuvos gruntų, dengiančių atvirais kasiniais eksploatuojamas naudingąsias iškasenas ir kaupiamų kasybos atliekų įrenginiuose, fizinių savybių (granuliometrija, plastiškumas, tankis, vandens įgėrimas, tankinimo laipsnis, kerpamasis stipris, trinties kampas, pralaidumas, tuštymės (poringumo) koeficientas, spūdos koeficientas, konsolidacijos koeficientas) reikšmių sąvadu.

_____

Kasybos pramonės atliekų tvarkymo
tvarkos aprašo
5 priedas

KASYBOS ATLIEKŲ ĮRENGINIŲ KLASIFIKAVIMO KRITERIJŲ VERTINIMO REIKALAVIMAI

1. Kasybos atliekų įrenginių klasifikavimo kriterijų vertinimo reikalavimai (toliau – Vertinimo reikalavimai) nustato Tvarkos aprašo 13 punkte numatytų kriterijų, kurių pagrindu kasybos atliekų įrenginiai priskiriami A kategorijai, vertinimo reikalavimus. Vertinimo reikalavimai atitinka 2009 m. balandžio 20 d. Europos Komisijos sprendimą 2009/337/EB dėl atliekų įrenginių klasifikavimo kriterijų nustatymo pagal Europos Parlamento ir Tarnybos direktyvos 2006/21/E dėl kasybos pramonės atliekų tvarkymo III priedą *(OL 2009 L 102, p.7–11).*

2. Kasybos atliekų įrenginys pagal Tvarkos aprašo 13.1 punktą priskiriamas A kategorijai, jei prognozuojamos trumpalaikės ar ilgalaikės gedimo, kurio priežastis yra kasybos atliekų įrenginio struktūrinio vientisumo netekimas arba jo netinkama veikla, pasekmės galėtų būti:

2.1. nemaža tikimybė prarasti žmonių gyvybes;

2.2. rimtas pavojus žmonių sveikatai;

2.3. didelis pavojus aplinkai.

3. Kai vertinamas kasybos atliekų įrenginio pavojingumas, siekiant jį priskirti/nepriskirti A kategorijai pagal šių Vertinimo reikalavimų 2 punktą, atsižvelgiama į visą kasybos atliekų įrenginio eksploatavimo laikotarpį, įskaitant laikotarpį po uždarymo.

4. Kasybos atliekų įrenginio struktūrinis vientisumas yra gebėjimas išlaikyti sukauptas atliekas kasybos atliekų įrenginio ribose taip, kaip numatyta kasybos atliekų įrenginio projekte.

5. Struktūrinio vientisumo netekimas apima visus įmanomus su kasybos atliekų įrenginio struktūra susijusius gedimus.

6. Struktūrinio vientisumo netekimo pasekmių vertinimas taip pat apima tiesioginį bet kokių medžiagų išvežimo iš kasybos atliekų įrenginio poveikį bei jo trumpalaikius ir ilgalaikius padarinius.

7. Kasybos atliekų įrenginio netinkama veikla yra bet kokia veikla, dėl kurios gali kilti didelė avarija, įskaitant netinkamą aplinkos apsaugos priemonių taikymą ir trūkumų turinčią arba nepatenkinamą kasybos įrenginio konstrukciją.

8. Vertinant teršalų išleidimą dėl netinkamos veiklos, atsižvelgiama į trumpalaikio ir ilgalaikio teršalų išleidimo padarinius. Vertinamas ne tik kasybos atliekų įrenginio eksploatacijos laikotarpis, bet ir ilgalaikė perspektyva po uždarymo. Be to, vertinamas ir galimas kasybos atliekų įrenginių, kuriuose yra reaktyviųjų atliekų, keliamas pavojus, nepriklausomai nuo to, ar tos atliekos laikomos pavojingomis pagal Atliekų tvarkymo įstatymą (Žin., 1998, Nr. 61-1726; 2002, Nr. 72-3016).

9. Kasybos atliekų įrenginio padarinių vertinimas dėl gedimo, kurio priežastis yra struktūrinio vientisumo netekimas arba netinkama veikla, vykdomas vadovaujantis šių Vertinimo reikalavimų 10, 11 ir12 punktų nuostatomis.

10. Tikimybė prarasti žmonių gyvybes yra nedidelė arba poveikis žmonių sveikatai nėra rimtas, jei prognozuojama, kad žmonės (išskyrus kasybos atliekų įrenginio darbuotojus) galimai pavojingose kasybos atliekų įrenginio aplinkos vietose bus ne nuolat arba neilgą laiką. Sužalojimai, dėl kurių žmogus tampa neįgalus arba patiria ilgalaikį sveikatos sutrikdymą, laikomi rimtu pavojumi žmogaus sveikatai.

11. Galimas aplinkai keliamas pavojus yra nedidelis, jei:

11.1. galimo teršalų šaltinio stiprumas smarkiai mažėja per trumpą laikotarpį;

11.2. gedimas nesukelia jokios nuolatinės arba ilgalaikės žalos aplinkai;

11.3. paveiktos aplinkos būklė gali būti atkurta, atlikus nedidelį valymą ir nedidelius atkuriamuosius darbus.

12. Nustatant tikimybę prarasti žmonių gyvybes bei pavojų žmonių sveikatai ar aplinkai, galimo poveikio mastas vertinamas atsižvelgiant į konkretų taršos šaltinį, jos kelią ir taršos vietą. Jei tarp taršos šaltinio ir taršos vietos nėra kelio, atitinkamas įrenginys nepriskiriamas A kategorijai dėl struktūrinio vientisumo netekimo ar netinkamos veiklos.

13. Struktūrinio vientisumo netekusios apdorojimo atliekų užtvankos laikomos pavojingomis žmonių gyvybei, jei vanduo arba suspensija yra bent 0,7 m virš žemės paviršiaus lygio arba jei vanduo ar suspensija teka didesniu kaip 0,5 m/s greičiu.

14. Vertinant tikimybę prarasti žmonių gyvybes arba sukelti pavojų žmonių sveikatai apdorojimo atliekų užtvankų gedimo atveju, atsižvelgiama į:

14.1. kasybos atliekų įrenginio dydį, konstrukciją ir ypatybes;

14.2. kasybos atliekų įrenginio atliekų kiekybę ir kokybę, įskaitant fizines ir chemines savybes;

14.3. kasybos atliekų įrenginio teritorijos topografinius ypatumus, įskaitant gebėjimą sulaikyti vandenį;

14.4. laiką, per kurį išsiliejimo banga pasiektų žmonių buvimo vietas;

14.5. prognozuojamą vandens ar suspensijos lygį;

14.6. potvynio bangos sklidimo greitį;

14.7. vandens ar suspensijos lygio kilimo greitį;

14.8. kitus su konkrečia teritorija susijusius veiksnius, kurie gali turėti įtakos, kad gedimo atveju bus prarastos žmonių gyvybės arba sukeltas pavojus žmonių sveikatai.

15. Kasybos atliekų įrenginio sąvartos nuošliaužos atveju bet koks atliekų masės judėjimas laikomas pavojingu žmonių gyvybei, jei šios masės judėjimo kelyje gali būti žmonių.

16. Vertinant tikimybę prarasti žmonių gyvybes arba sukelti pavojų žmonių sveikatai atliekų nuošliaužos atveju, atsižvelgiama į:

16.1. kasybos atliekų įrenginio dydį, konstrukciją ir ypatybes;

16.2. kasybos atliekų įrenginio atliekų kiekybę ir kokybę, įskaitant fizines ir chemines savybes;

16.3. sąvartos nuolydžio kampą;

16.4. atmosferinių kritulių ir sniego tirpsmo vandens sankaupos sąvartoje tikimybę;

16.5. grunto stabilumą;

16.6. topografinius duomenis;

16.7. artumą iki statinių ir inžinerinių įrenginių;

16.8. kasybos atliekų įrenginio formavimo technologiją;

16.9. kitus konkrečiai teritorijai būdingus veiksnius, kurie gali padidinti kasybos atliekų įrenginio keliamą grėsmę.

17. Tvarkos aprašo 9.2 punkte įrašytų pavojingųjų atliekų riba apskaičiuojama kaip šių dydžių santykis:

17.1. visų atliekų, laikomų pavojingomis pagal Atliekų tvarkymo įstatymą, kurios, kaip numatyta projekte, turėtų būti kasybos atliekų įrenginyje pasibaigus planuojamam jo eksploatavimo laikotarpiui, sausosios medžiagos masės ir

17.2. visų atliekų, kurios, kaip numatyta projekte, turėtų būti įrenginyje pasibaigus planuojamam jo eksploatavimo laikotarpiui, sausosios medžiagos masės.

18. Kasybos atliekų įrenginys priskiriamas A kategorijai, jei šių Vertinimo reikalavimų 17 punkte numatytas santykis yra:

18.1. didesnis kaip 50 %;

18.2. 5–50 %.

19. Šių Vertinimo reikalavimų 18.2 punkte numatytu atveju kasybos atliekų įrenginys gali būti nepriskiriamas A kategorijai, jei atlikus konkretaus kasybos atliekų įrenginio teritorijos rizikos vertinimą (ypač kreipiant dėmesį į pavojingųjų atliekų poveikį), įrodoma,

kad kasybos atliekų įrenginio nereikėtų priskirti A kategorijai dėl jame esančių pavojingų medžiagų.

Jei šių Vertinimo reikalavimų 17 punkte nustatytas santykis yra mažesnis kaip 5 %, įrenginys nepriskiriamas A kategorijai dėl jame esančių pavojingų medžiagų.

20. Kasybos atliekų įrenginys vertinamas pagal Tvarkos aprašo 9.3 punktą, atsižvelgiant į šių Vertinimo reikalavimų 21, 22, 23 ir 24 punktų reikalavimus.

21. Planuojant apdorojimo atliekų baseinus, turi būti:

21.1. atliekamas apdorojimo procese naudojamų medžiagų ir preparatų, kurie vėliau išmetami su apdorojimo atliekų suspensija į apdorojimo atliekų baseiną, sąrašas;

21.2. kiekvieniems planuojamos eksploatacijos metams apskaičiuojamas kiekvienos medžiagos ir kiekvieno preparato kiekis, per metus sunaudojamas apdorojimo procese;

21.3. nustatoma, ar kiekviena medžiaga ir kiekvienas preparatas yra laikomi pavojingais pagal Cheminių medžiagų ir preparatų įstatymo (Žin., 2000, Nr. 36-987; 2008, Nr. 76-3000) reikalavimus;

21.4. kiekvieniems planuojamos eksploatacijos metams apskaičiuojamas metinis apdorojimo atliekų baseine laikomo vandens kiekio padidėjimas (ΔQi) stabilios būsenos sąlygomis pagal formulę:

$$\Delta Qi = (\Delta Mi/D) * P; \quad (1)$$

čia:

ΔQi – metinis apdorojimo atliekų baseine laikomo vandens kiekio padidėjimas (m^3/per metus) „i“ metais;

ΔMi – metinis į baseiną išleidžiamų apdorojimo atliekų kiekis (sauso svorio tonomis/per metus) „i“ metais;

D – vidutinis išmestų apdorojimo atliekų sausos masės tankis (t/m^3);

P – vidutinis nusėdusių apdorojimo atliekų poringumas (m^3/m^3), išreikštas kaip tuštumų tūrio ir viso apdorojimo atliekų nuosėdų tūrio santykis.

Jei neturima tikslių duomenų, naudojamos šios standartinės vertės: sausos masės tankis 1,4 t/m^3 ir poringumas 0,5 m^3/m^3;

21.5. apskaičiuojama kiekvienos pagal šių Vertinimo reikalavimų 21.3 punktą nustatytos pavojingos medžiagos ir kiekvieno pavojingo preparato didžiausia metinė koncentracija (C max) vandeninėje fazėje pagal formulę:

$$C\ max = didžiausia\ Si/\ \Delta Qi; \quad (2)$$

čia:

Si – metinis kiekvienos medžiagos ir preparato, nustatyto pagal šių Vertinimo reikalavimų 21.3 punktą „i“ metais į baseiną išleistas kiekis;

ΔQi – metinis apdorojimo atliekų baseine laikomo vandens kiekio padidėjimas (m^3/per metus) „i“ metais.

22. Jei apskaičiavus šių Vertinimo reikalavimų 21 punkte nurodytų medžiagų ir preparatų didžiausios metinės koncentracijos vertes *(C max)* vandeninėje fazėje jie laikomi pavojingais pagal Cheminių medžiagų ir preparatų įstatymą, įrenginys priskiriamas A kategorijai.

23. Eksploatuojami apdorojimo atliekų baseinai klasifikuojami pagal šių Vertinimo reikalavimų 21 punkte numatytus reikalavimus arba atlikus tiesioginę cheminę įrenginyje esančio vandens ir kietųjų atliekų analizę. Jei vandeninė fazė ir joje esančios atliekos turi būti laikomi pavojingu preparatu pagal Cheminių medžiagų ir preparatų įstatymą, įrenginys priskiriamas A kategorijai.

24. Nustatyta tvarka uždarant rūdos plovimo įrenginius, kuriuose metalai išgaunami iš

rūdos krūvos juos išplaunant plovimo tirpalu, turi būti patikrinta, ar įrenginiuose nėra pavojingų medžiagų, vadovaujantis ekstrahavimui naudotų chemikalų sąrašu ir šių plovimo chemikalų liekanų koncentracijomis drenaže pabaigus plovimą. Jei tokios išplovos turi būti laikomos pavojingais preparatais pagal Cheminių medžiagų ir preparatų įstatymą, įrenginys priskiriamas A kategorijai.

25. Šių Vertinimo reikalavimų 17–24 punktų reikalavimai netaikomi atliekų įrenginiams, kuriuose yra tik inertinės atliekos arba neužterštas gruntas.

26. Jei leidimas iš esmės keičiamas arba labai pasikeičia veiklos sąlygos, nustatyta tvarka yra persvarstoma įrenginio klasifikacija. Klasifikacija persvarstoma ne vėliau kaip iki įrenginio eksploatavimo pabaigos.

_____

Kasybos pramonės atliekų tvarkymo
tvarkos aprašo
6 priedas

KASYBOS ATLIEKŲ TVARKYMO PLANO RENGIMO REIKALAVIMAI

1. Kasybos atliekų tvarkymo plano rengimo reikalavimai (toliau – Plano rengimo reikalavimai) reglamentuoja kasybos atliekų tvarkymo plano tikslus ir šio plano turinio reikalavimus.

2. Kasybos atliekų tvarkymo plano tikslai yra:

2.1. užkirsti kelią arba sumažinti gaminamų kasybos atliekų kiekio susidarymą ir jų žalą aplinkai, visų pirma atsižvelgiant į:

2.1.1. kasybos atliekų tvarkymą projektavimo laikotarpiu ir naudingųjų iškasenų išgavimo ir apdorojimo būdo pasirinkimą;

2.1.2. galimus kasybos atliekų pokyčius dėl jų ploto didėjimo ir antžeminio laikymo sąlygų;

2.1.3. kasybos atliekų patalpinimą į iškastą ertmę, išgavus naudingąsias iškasenas, kiek tai įmanoma techniškai ir ekonomiškai bei leistina aplinkos apsaugos požiūriu, laikantis ES standartų ir teisės aktų, reglamentuojančių kasybos atliekų tvarkymą, nustatytų reikalavimų;

2.1.4. dirvožemio grąžinimą į vietą uždarius kasybos atliekų įrenginį arba, jei tai praktiškai neįmanoma, pakartotinį dirvožemio panaudojimą kitur;

2.1.5. mažiau pavojingų medžiagų naudojimą naudingųjų iškasenų apdorojimui;

2.2. skatinti kasybos atliekų naudojimą šias atliekas perdirbant, pakartotinai naudojant ar regeneruojant, kai tai aplinkos apsaugos požiūriu leistina, laikantis ES standartų ir teisės aktų, reglamentuojančių Kasybos atliekų tvarkymą, reikalavimų;

2.3. užtikrinti trumpalaikį ir ilgalaikį saugų kasybos atliekų šalinimą projektavimo laikotarpiu, atsižvelgiant į valdymą kasybos atliekų įrenginio eksploatacijos metu ir jį uždarius bei pasirenkant projektą:

2.3.1. reikalaujantį minimalios ir, jei įmanoma, apskritai nereikalaujantį jokio uždaryto kasybos atliekų įrenginio stebėsenos, kontrolės ir valdymo;

2.3.2. užkertantį kelią ar bent jau iki minimumo sumažinantį bet kokį ilgalaikį neigiamą poveikį, pavyzdžiui, susijusį su oro arba vandens teršalų prasiskverbimu iš atliekų įrenginio ir užtikrinantį ilgalaikį visų nusodinimo baseinų ar sąvartų, iškylančių virš esamo žemės paviršiaus, geotechninį stabilumą.

3. Kasybos atliekų tvarkymo plane turi būti nurodyti šie duomenys:

3.1. kai taikoma, siūlytina kasybos atliekų įrenginio kategorija pagal Tvarkos aprašo 13 punkto ir Tvarkos aprašo 5 priede išdėstytus kriterijus:

3.1.1. kai būtinas A kategorijos kasybos atliekų įrenginys, dokumentas, įrodantis, kad stambių avarijų prevencijos politika, jos įgyvendinimui skirta saugos valdymo sistema ir vidaus avarinis planas bus įgyvendinti pagal Tvarkos aprašo 14–17 punktų ir Tvarkos aprašo 1 priedo reikalavimus;

3.1.2. kai žemės gelmių naudotojas mano, kad A kategorijos kasybos atliekų įrenginys nebūtinas, kasybos atliekų tvarkymo plane turi būti nurodyta pakankama informacija, pavirtinanti, kad A kategorijos kasybos atliekų įrenginys nebūtinas, įskaitant galimo avarijų pavojaus nustatymą;

3.2. kasybos atliekų apibūdinimas pagal šių Plano rengimo reikalavimų 7 ir 8 punktus ir numatytas bendras kasybos atliekų, atsirasiančių eksploatacijos metu, kiekis;

3.3. veiklos, kurios metu kasybos atliekos susidaro, ir bet kokio vėlesnio jų apdorojimo aprašymas;

3.4. aprašymas, kaip aplinką ir žmonių sveikatą gali neigiamai paveikti Kasybos atliekų kaupimas, ir prevencinės priemonės, kurių reikia imtis siekiant iki minimumo sumažinti poveikį aplinkai įrenginio eksploatavimo metu ir po jo uždarymo, įskaitant reikalavimus

kasybos atliekų įrenginio statybai ir valdymui, nustatytus Tvarkos aprašo 3 priedo 2.1, 2.2, 2.4 ir 2.5 punktuose;

3.5. siūloma kontrolės ir stebėsenos tvarka pagal Tvarkos aprašo 3 priedo 5–10 punktų (kai taikoma) ir šio priedo 2.3 punkto reikalavimus;

3.6. siūlomas uždarymo planas, įskaitant rekultivavimą, priežiūros po uždarymo procedūras ir stebėseną pagal Tvarkos aprašo 3 priedo 5–10 punktų reikalavimus;

3.7. priemonės vandens būklės pablogėjimo prevencijai pagal Požeminio vandens apsaugos nuo taršos pavojingomis medžiagomis taisyklių, Vandenų taršos prioritetinėmis pavojingomis medžiagomis taisyklių ir Pavojingų medžiagų išleidimo į požeminį vandenį inventorizavimo ir informacijos rinkimo taisyklių reikalavimus ir oro bei grunto taršos prevencijai ar sumažinimui iki minimumo pagal Tvarkos aprašo 20 punkto reikalavimus;

3.8. žemės, kurią paveiks atliekų įrenginys, būklės tyrimas.

4. Kasybos atliekų tvarkymo plane turi būti pateikta pakankamai informacijos, kad atsakingos institucijos galėtų įvertinti žemės gelmių naudotojo sugebėjimą įgyvendinti šių Plano rengimo reikalavimų 2 punkte išdėstytus kasybos atliekų tvarkymo plano tikslus ir įvykdyti savo įsipareigojimus pagal teisės aktų, reglamentuojančių kasybos atliekų tvarkymą, nuostatas. Kasybos atliekų tvarkymo plane būtinai turi būti paaiškinta, kaip pasirinkta galimybė ir metodas, numatyti Plano rengimo reikalavimų 2.1.1 punkte, padės įgyvendinti Plano rengimo reikalavimų 2.1 punkte numatytus kasybos atliekų tvarkymo plano tikslus.

5. Kasybos atliekų tvarkymo planas peržiūrimas kas penkeri metai. Jei eksploatuojant kasybos atliekų įrenginį arba saugomose kasybos atliekose įvyksta dideli pokyčiai, Lietuvos geologijos tarnybos arba RAAD sprendimu žemės gelmių naudotojas privalo pakeisti kasybos atliekų tvarkymo planą.

6. Žemės gelmių naudotojas privalo apie bet kokius kasybos atliekų tvarkymo plano pakeitimus pranešti RAAD (jeigu kasybos atliekų planas rengiamas Tvarkos aprašo 11.1 punkte numatytu atveju) arba Lietuvos geologijos tarnybai (jeigu kasybos atliekų tvarkymo planas rengiamas Tvarkos aprašo 11.2 punkte numatytu atveju).

7. Kasybos atliekų įrenginyje kaupiamos kasybos atliekos apibūdinamos taip, kad būtų garantuotas ilgalaikis fizinis ir cheminis kasybos atliekų įrenginio struktūros stabilumas ir išvengta didelių avarijų. Kai tinka ir atsižvelgiant į kasybos atliekų įrenginio kategoriją, kasybos atliekų apibūdinime turi būti šie aspektai:

7.1. kaupiamų kasybos atliekų tikėtinų fizinių ir cheminių savybių trumpu ir ilgu laikotarpiu aprašymas, ypač dėl jų stabilumo paviršiaus atmosferos ir meteorologinėmis sąlygomis, atsižvelgiant į iškasto mineralo ar mineralų tipus ir dengiančiojo sluoksnio ir (arba) ekonominės vertės neturinčių mineralų, kurie bus iškeliami per kasybos operacijas, pobūdį;

7.2. Kasybos atliekų klasifikavimas pagal Atliekų tvarkymo taisyklių, patvirtintų aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. 217 (Žin., 1999, Nr. 63-2065), reikalavimus visų pirma atsižvelgiant į jų pavojingas savybes;

7.3. cheminių medžiagų, kurios bus naudojamos apdorojant naudingąsias iškasenas, aprašymas ir jų stabilumas;

7.4. kaupimo metodo aprašymas;

7.5. numatoma naudoti kasybos atliekų transportavimo sistema.

8. Kasybos atliekų įrenginyje kaupiamos Kasybos atliekos, be 7 punkte numatytų reikalavimų, apibūdinamos ir pagal žemiau išvardintus reikalavimus, kurie numatyti Europos Komisijos 2009 m. balandžio 30 d. sprendime Nr. 2009/360/EB, kuriuo baigiami nustatyti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/21/EB dėl kasybos pramonės atliekų tvarkymo techniniai atliekų apibūdinimo reikalavimai (OL 2009 L 110, p. 48–51):

8.1. Kasybos atliekų apibūdinimas apima tokias informacijos kategorijas, kurios nurodytos 8.8 punkte:

8.1.1. bendro pobūdžio informaciją;

8.1.2. numatomo eksploatuoti telkinio bendrą geologinę informaciją;

8.1.3. kasybos atliekų pobūdį ir numatomas jų tvarkymo operacijas;

8.1.4. kasybos atliekų geotechninius procesus;

8.1.5. kasybos atliekų geochemines savybes ir procesus;

8.2. vertinant kasybos atliekų geocheminius procesus, atsižvelgiama į Tvarkos aprašo 4 priede nustatytus inertinių atliekų apibrėžties kriterijus. Jei remiantis tais kriterijais atliekos laikomos inertinėmis, nustatyta tvarka pateikiama tik 8.8.5 punkte nurodytų geocheminių bandymų dalis;

8.3. kasybos atliekoms apibūdinti reikalinga informacija ir duomenys renkami 8.4–8.7 punktuose nustatyta tvarka;

8.4. naudojami jau atliktų tyrimų ir tyrinėjimų duomenys, įskaitant išduotus leidimus, geologinių tyrimų duomenys, informacija apie panašias teritorijas, inertinių atliekų sąrašai, tinkamos sertifikavimo sistemos, panašioms medžiagoms taikomi ES ar nacionaliniai standartai, atitinkantys 8.8 punkte numatytus reikalavimus;

8.5. įvertinama visos gautos informacijos kokybė ir reprezentatyvumas ir nustatoma, kokios informacijos dar trūksta;

8.6. jei Kasybos atliekoms apibūdinti dar trūksta informacijos, pagal EN 14899 standartą sudaromas mėginių ėmimo planas ir pagal tą planą imami mėginiai. Mėginių ėmimo planai sudaromi atsižvelgiant į trūkstamą būtiną informaciją, įskaitant:

8.6.1. duomenų rinkimo tikslą;

8.6.2. bandymo programos ir mėginių ėmimo reikalavimus;

8.6.3. mėginių ėmimo vietas, tarp jų mėginių ėmimas iš gręžinio ertmės, iškasos šlaito, konvejerio juostos, sąvartos, baseino ir kitų tinkamų vietų;

8.6.4. procedūras bei rekomendacijas, susijusias su mėginių skaičiumi, dydžiu, mase, apibūdinimu ir naudojimu.

Įvertinamas mėginių ėmimo rezultatų patikimumas ir kokybė;

8.7. įvertinami apibūdinimo proceso rezultatai. Prireikus pagal tą pačią metodiką surenkama papildoma informacija. Galutiniai rezultatai panaudojami rengiant Kasybos atliekų tvarkymo planą;

8.8. techniniai atliekų apibūdinimo reikalavimai:

8.8.1. bendra informacija:

Apžvelgiama ir paaiškinama bendra informacija apie kasybos operaciją ir jos tikslai.

Surenkama bendra informacija apie:

- žvalgybą, išgavimą arba apdorojimą;
- išgavimo tipą, išgavimo metodo aprašymą ir taikytą procesą;
- numatomo produkto pobūdį;

8.8.2. bendra numatomo eksploatuoti telkinio geologinė informacija:

Nustatoma, kokios Kasybos atliekos susidaro atliekant išgavimo ir apdorojimo darbus, pateikiant susijusią informaciją apie:

- aplinkinių uolienų pobūdį, jų cheminę ir mineraloginę sudėtį, įskaitant mineralizuotų uolienų ir „tuščių“ uolienų (bergždo) hidroterminius pokyčius;
- telkinio pobūdį, įskaitant mineralizuotas uolienas arba mineralus talpinančias uolienas;
- mineralizacijos tipą, cheminę ir mineralinę sudėtį, įskaitant fizines savybes (išgaunamų mineralų, ekonominės vertės neturinčių mineralų ir hidrotermiškai susiformavusių naujų mineralų tankį, poringumą, dalelių dydžio pasiskirstymą, vandens įgėrimą);
- telkinio dydį ir geometrines savybes;
- dūlėjimą ir praturtinimą cheminiu ir mineraloginiu atžvilgiu;

8.8.3. kasybos atliekos ir numatomos jų tvarkymo operacijos:

Visos kiekvienos žvalgybos, išgavimo ir apdorojimo operacijos Kasybos atliekos, įskaitant dangos uolienas, bergždą ir apdorojimo atliekas, apibūdinamos nurodant informaciją apie:

- kasybos aikštelėje susidarančių kasybos atliekų kilmę ir procesą, po kurio jos susidaro

(pavyzdžiui, žvalgyba, išgavimas, smulkinimas, koncentravimas);

- kasybos atliekų kiekį;
- kasybos atliekų transportavimo sistemą;
- apdorojant naudojamas chemines medžiagas,
- kasybos atliekų klasifikavimą pagal Atliekų tvarkymo taisyklių reikalavimus, įskaitant jų pavojingumą;
- numatomo kasybos atliekų įrenginio tipą, galutinį susidariusių atliekų pavidalą ir kasybos atliekų kaupimo kasybos atliekų įrenginyje metodą;

8.8.4. geotechniniai atliekų procesai:

Nustatomi tinkami kasybos atliekoms būdingų fizinių savybių vertinimo parametrai atsižvelgiant į kasybos atliekų atliekų įrenginio tipą.

Svarstytini parametrai: granulometrija, plastiškumas, tankis ir vandens įgėrimas, tankinimo laipsnis, kerpamasis (šliejamasis) stipris, trinties kampas, pralaidumas ir tuštymės koeficientas, spūdos koeficientas ir konsolidacijos koeficientas;

8.8.5. kasybos atliekų geocheminės savybės ir geocheminiai procesai:

Išsamiai apibūdinamos kasybos atliekų ir visų jų priedų ar juose esančių liekanų cheminės ir mineralinės savybės.

Prognozuojami ilgalaikiai cheminiai su drenažu susiję kiekvienos kasybos atliekų rūšies pokyčiai atsižvelgiant į numatomą tos rūšies atliekų tvarkymo būdą, visų pirma:

- atliekant priklausomybės nuo pH tyrimą ir (arba) perkoliacijos tyrimą, ir (arba) išsiskyrimo laikui bėgant tyrimą, ir (arba) kitus tinkamus tyrimus, įvertinamas metalų, oksoanijonų ir druskų išsiplovimas bėgant laikui;
- atliekami kasybos atliekų, kuriose yra sulfido, statiniai arba kinetiniai tyrimai siekiant nustatyti rūgštinį uolienų išsiplovimą *(angl. acid-rock drainage)* ir metalų išsiplovimą *(angl. metal leaching)* bėgant laikui.

_____

Kasybos pramonės atliekų tvarkymo
tvarkos aprašo
7 priedas

TARŠOS INTEGRUOTOS PREVENCIJOS IR KONTROLĖS LEIDIMAS

I. PARAIŠKA IR TARŠOS INTEGRUOTOS PREVENCIJOS IR KONTROLĖS LEIDIMAS

1. Jokiam kasybos atliekų įrenginiui neleidžiama veikti be RAAD išduoto Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo (toliau – Leidimas). Leidime turi būti nurodyti šio Tvarkos aprašo priedo 2 punkte nurodyti elementai ir aiškiai nurodoma kasybos atliekų įrenginio kategorija pagal Tvarkos aprašo 15 punkte nurodytus kriterijus.

2. Paraiškoje Leidimui gauti be kitų teisės aktuose nustatytų reikalavimų ir nepažeidžiant Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, atnaujinimo ir panaikinimo taisyklių reikalavimų, turi būti nurodyta:

2.1. siūloma kasybos atliekų renginio vieta, įskaitant galimas alternatyvias vietas;

2.2. atliekų tvarkymo planas pagal Tvarkos aprašo 6 priedo reikalavimus;

2.3. informacija apie banko garantiją ar draudimo liudijimą (polisą), numatytą Atliekų tvarkymo veiklos nutraukimo plano rengimo, derinimo ir įgyvendinimo tvarkoje, patvirtintoje aplinkos ministro 2003 m. rugsėjo 25 d. įsakymu Nr. 469 (Žin., 2003, Nr. 99-4466);

2.4. žemės gelmių naudotojo pateikta informacija pagal Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (Žin., 1996, Nr. 82-1965; 2005, Nr. 84-3105; 2008, Nr. 81-3167) 9 straipsnio 1 dalį ir Poveikio aplinkai vertinimo programos ir ataskaitos rengimo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. D1-636 (Žin., 2006, Nr. 6-225), 10 punktą, jeigu pagal Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymą reikalingas planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimas.

Punkto pakeitimai:
Nr. D1-417, 2011-05-24, Žin., 2011, Nr. 65-3077 (2011-05-28), i. k. 111301MISAK00D1-417

3. RAAD išduoda Leidimą jeigu žemės gelmių naudotojas atitinka taikytinus Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių kasybos pramonės atliekų tvarkymą, reikalavimus ir kasybos atliekų tvarkymas tiesiogiai arba netiesiogiai nepažeidžia Atliekų tvarkymo įstatyme numatytų atliekų tvarkymo planų.

4. RAAD periodiškai, ne rečiau kaip kas 12 mėnesių, peržiūri Leidimo sąlygas ir patikrina, ar žemės gelmių naudotojas atitinka šias sąlygas, kitų teisės aktų reikalavimus, ir nustatęs, kad yra pagrindas atnaujinti Leidimą, informuoja žemės gelmių naudotoją apie pareigą atnaujinti Leidimą. Be kituose teisės aktuose nustatytų reikalavimų ir nepažeidžiant Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, atnaujinimo ir panaikinimo taisyklių reikalavimų, Leidimo sąlygos peržiūrimos, kai:

4.1. yra esminių kasybos atliekų įrenginio eksploatavimo ar kaupiamų atliekų pasikeitimų;

4.2. vadovaujantis žemės gelmių naudotojo stebėsenos rezultatais, pateiktais pagal Tvarkos aprašo 3 priedo reikalavimus, ar nustatyta tvarka atliktais žemės gelmių naudotojo veiklos patikrinimais.

RAAD pirmąjį patikrinimą atlieka prieš pradedant kaupti kasybos pramonės atliekas. Teigiamos patikrinimo išvados nemažina žemės gelmių naudotojo atsakomybės pagal leidimo sąlygas.

II. VISUOMENĖS DALYVAVIMAS

5. RAAD ne vėliau kaip per 10 dienų po paraiškos išduoti ar atnaujinti Leidimą

priėmimo informuoja apie tai visuomenę galimais informacijos sklaidos būdais (per miesto, rajono ar respublikinę spaudą, savivaldybės institucijos skelbimų lentoje, esant galimybei – elektroninėmis informavimo priemonėmis). Pranešime turi būti nurodyta:

5.1. informacija apie prašymą suteikti Leidimą;

5.2. kas yra žemės gelmių naudotojas;

5.3. kur taikytina, faktas, kad priimant sprendimą, susijusį su prašymu suteikti Leidimą, valstybės narės turi konsultuotis pagal šio Tvarkos aprašo priedo 13 punkto reikalavimus;

5.4. institucijos, dalyvaujančios priimant sprendimą dėl Leidimo išdavimo ar atnaujinimo, pavadinimas, kam ir iki kada teikti pasiūlymus dėl Leidimo išdavimo ar atnaujinimo;

5.5. galimų sprendimų pobūdis;

5.6. kur taikytina, duomenys apie pasiūlymą atnaujinti Leidimą;

5.7. laikas ir vieta, kur galima susipažinti su informacija. Informacijos teikimo būdus;

5.8. informacija apie visuomenės dalyvavimo tvarką.

6. Suinteresuota visuomenė pasiūlymus ir pastabas turi teisę teikti 21 dieną nuo šio Tvarkos aprašo priedo 5 punkte nurodyto pranešimo paskelbimo dienos.

Punkto pakeitimai:

Nr. D1-417, 2011-05-24, Žin., 2011, Nr. 65-3077 (2011-05-28), i. k. 111301MISAK00D1-417

7. Suinteresuotos visuomenės atstovas, teikdamas pastabas ir pasiūlymus dėl Leidimo išdavimo ar atnaujinimo, privalo nurodyti savo vardą, pavardę (ar organizacijos pavadinimą), adresą, telefoną.

Punkto pakeitimai:

Nr. D1-417, 2011-05-24, Žin., 2011, Nr. 65-3077 (2011-05-28), i. k. 111301MISAK00D1-417

8. Iš suinteresuotos visuomenės gautus pasiūlymus RAAD turi užregistruoti ir atsižvelgti į juos rengdamas Leidimą.

Punkto pakeitimai:

Nr. D1-417, 2011-05-24, Žin., 2011, Nr. 65-3077 (2011-05-28), i. k. 111301MISAK00D1-417

9. Leidimas išduodamas tik pasibaigus pastabų ir pasiūlymų pateikimo terminui, nurodytam šio Tvarkos aprašo priedo 6 punkte.

10. RAAD užtikrina, kad šio Tvarkos aprašo priedo 6 punkte nustatytais terminais suinteresuotai visuomenei būtų prieinama:

10.1. svarbiausios ataskaitos ir siūlymai, pateikti RAAD tuo metu, kai suinteresuota visuomenė buvo informuota pagal šio Tvarkos aprašo priedo 5 punktą;

10.2. pagal Informacijos apie aplinką Lietuvos Respublikoje teikimo visuomenei tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. spalio 22 d. nutarimu Nr. 1175 (Žin., 1999, Nr. 90-2660; 2005, Nr. 26-831), tvarką – bet kokia informacija, papildanti šio Tvarkos aprašo priedo 5 punkte nurodytą informaciją, kuri yra svarbi priimant sprendimą dėl Leidimo išdavimo ir kuri tampa prieinama tik po to, kai visuomenė buvo informuota pagal šio Tvarkos aprašo priedo 5 punkto reikalavimus.

11. Ne vėliau kaip per 10 dienų po Leidimo išdavimo ar atnaujinimo RAAD informuoja apie tai visuomenę galimais informavimo būdais, pateikdamas šią informaciją: kada, kokiam žemės gelmių naudotojui, kokiai ūkinei veiklai išduotas ar atnaujintas Leidimas, kur ir kada visuomenė gali susipažinti su Leidimu, jame nustatytomis sąlygomis ir informacija apie tai, kaip į suinteresuotos visuomenės pastabas ir pasiūlymus buvo atsižvelgta priimant sprendimą dėl Leidimo išdavimo ar atnaujinimo, argumentai ir aplinkybės, kuriomis grindžiamas sprendimas.

Punkto pakeitimai:

Nr. D1-417, 2011-05-24, Žin., 2011, Nr. 65-3077 (2011-05-28), i. k. 111301MISAK00D1-417

12. Informaciją, susijusią su Leidimo išdavimu ar atnaujinimu, taip pat Leidimų duomenų bazėse kaupiamus duomenis RAAD, pareiškėjo prašymu, pateikia įstatymų ir kitų

teisės aktų nustatyta tvarka.

III. TARPVALSTYBINIS POVEIKIS

13. Jeigu RAAD motyvuotu sprendimu kasybos atliekų įrenginio eksploatavimas gali daryti neigiamą poveikį kitos ES valstybės narės aplinkai, RAAD nedelsdamas pateikia Aplinkos ministerijai šio Tvarkos aprašo priedo 5 punkte nurodytą informaciją, susijusią su priimta paraiška Leidimui gauti. Aplinkos ministerija, gavusi šio Tvarkos aprašo 5 punkte nurodytą informaciją iš RAAD arba ES valstybės narės, kuri gali būti stipriai paveikta, prašymą pateikia bet kurią pagal šio Tvarkos aprašo priedo 5 punktą reikalaujamą pateikti arba paskelbti informaciją kitai valstybei narei tuo pat metu, kada ji teikiama Lietuvos Respublikos visuomenei susipažinti su šia informacija.

14. Aplinkos ministerija, gavusi analogiško pobūdžio informaciją iš kitos ES valstybės narės, perduoda šią informaciją atitinkamo regiono aplinkos apsaugos departamentui, kuris, vadovaudamasis teisės aktų reikalavimais, regiono teritorijoje supažindina su ja suinteresuotą visuomenę.

_____

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2008 m. gegužės 7 d. įsakymo Nr. D1-239
(Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2010 m. birželio 3 d. įsakymo Nr. D1-468
redakcija)

ATASKAITŲ APIE EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS 2006 M. KOVO 15 D. DIREKTYVOS 2006/21/EB DĖL KASYBOS PRAMONĖS ATLIEKŲ TVARKYMO, IŠ DALIES KEIČIANČIOS TARYBOS DIREKTYVĄ 2004/35/EB, ĮGYVENDINIMĄ IR KITOS INFORMACIJOS TEIKIMO EUROPOS KOMISIJAI TVARKOS APRAŠAS

1. Ataskaitų apie Europos Parlamento ir Tarybos 2006 m. kovo 15 d. direktyvos 2006/21/EB dėl kasybos pramonės atliekų tvarkymo, iš dalies keičiančios Tarybos direktyvą 2004/35/EB, įgyvendinimą ir kitos informacijos teikimo Europos Komisijai tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) reglamentuoja ataskaitų Europos Komisijai rengimo ir teikimo tvarką apie Europos Parlamento ir Tarybos 2006 m. kovo 15 d. direktyvos 2006/21/EB dėl kasybos pramonės atliekų tvarkymo, iš dalies keičiančios Tarybos direktyvą 2004/35/EB (OL 2006 m. L 102, p.15) (toliau – Kasybos atliekų direktyva), įgyvendinimą.

Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos rengia ir teikia ataskaitas Europos Komisijai apie Kasybos atliekų direktyvos įgyvendinimą.

2. Ataskaita apima trejų metų laikotarpį ir yra rengiama pagal Komisijos 2009 m. balandžio 29 d. sprendimo 2009/358/EB dėl informacijos suderinimo ir reguliaraus perdavimo ir klausimyno, nurodytų Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/21/EB dėl kasybos pramonės atliekų tvarkymo 22 straipsnio 1 dalies a punkte ir 18 straipsnyje (OL 2009 L 110, p. 39–45) bei minėto sprendimo III priede nustatytus reikalavimus.

3. Ataskaitos teikiamos Europos Komisijai kas treji metai per devynis mėnesius nuo ataskaitinio laikotarpio pabaigos. Pirmoji ataskaita apima 2008 m. gegužės 1 d.–2011 m. balandžio 30 d. laikotarpį ir pateikiama iki 2012 m. vasario 1 d.

4. Aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentai renka ir kiekvienais metais iki sausio 31 d. už praėjusius metus teikia Lietuvos geologijos tarnybai prie Aplinkos ministerijos duomenis apie:

4.1. kasybos pramonės atliekų įrenginius pagal žemiau pateiktą lentelę, kurią pasirašo institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo ir tvirtina institucijos antspaudu:

_____ regiono aplinkos apsaugos departamentas				
Kasybos pramonės atliekų įrenginiai (toliau – įrenginiai)	Naudingųjų iškasenų telkinio pavadinimas	Kaupiamos atliekos (pvz., smėlis, priemolis ir pan.)	Įrenginio konstrukcija (pvz., sąvarta, nusodinimo baseinas ir kt.)	Įrenginių skaičius
A kategorijos įrenginiai				
Kiti įrenginiai				
Bendras įrenginių skaičius				

4.2. išduotus leidimus veikti kasybos pramonės atliekų įrenginiui, kuriuose turi būti nurodyta:

4.2.1. įrenginio pavadinimas ir adresas, leidimą išduodanti institucija bei nustatyta

tvarka patikrinimus atliekanti institucija;

4.2.2. leidimo išdavimo data, galiojimo laikas, atliekų įrenginio kategorija, įrenginio veiklos etapas (eksploatuojamas, uždaromas, uždarytas);

4.2.3. jei tai numatyta leidime, informacija apie atliekų rūšį ir glaustas įrenginio bei stebėsenos ir kontrolės procedūrų aprašymas.

5. Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos renka šio Tvarkos aprašo:

5.1. 4.1 punkte nurodytus duomenis, juos apdoroja ir teikia Europos Komisijai atžvelgiant į šio Tvarkos aprašo 3 punkte numatytus terminus;

5.2. 4.2 punkte nurodytus duomenis, juos apdoroja ir esant reikalui teikia įgaliotoms institucijoms statistiniams duomenims rengti.

5^1. Aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentai, jeigu nacionalinės ar ES institucijos prašo, statistikos reikmėms teikia informaciją apie leidimų veikti kasybos pramonės atliekų įrenginius. Slapta ir komercinio pobūdžio informacija, pavyzdžiui, informacija, susijusi su verslo santykiais, kainos sudėtinių dalių komponentais ir vertingųjų išteklių kiekiu naudingojoje iškasenoje, neskelbiama ir neteikiama.

Papildyta punktu:

Nr. D1-922, 2010-11-16, Žin., 2010, Nr. 135-6911 (2010-11-18), i. k. 110301MISAK00D1-922

6. Aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentai kaupia ir teikia Lietuvos geologijos tarnybai prie Aplinkos ministerijos informaciją:

apie bet kokius įvykius, galinčius turėti poveikį kasybos atliekų įrenginio stabilumui, ir apie bet kokį didelį neigiamą poveikį aplinkai, nustatytą vykdant tokio atliekų įrenginio kontrolę ir stebėseną;

apie bet kokius įvykius ar procesus, vyksiančius po kasybos pramonės atliekų įrenginio uždarymo ir galinčius paveikti tokio atliekų įrenginio stabilumą, bei apie bet kokį didelį neigiamą poveikį aplinkai, pastebėtą atitinkamų kontrolės ir stebėsenos procedūrų metu.

7. Šio Tvarkos aprašo 6 punkte nurodytoje ir perduodamoje informacijoje apie kiekvieną įvykį turi būti nurodyta:

7.1. įrenginio pavadinimas ir adresas, leidimą išdavusi institucija, patikrinimą atlikusi institucija;

7.2. informacija apie išduotą leidimą ir įrenginį (leidimo išdavimo data, galiojimo laikas, įrenginio kategorija, atliekų rūšis, detalus kontrolės procedūrų aprašymas, įrenginio veiklos etapas (eksploatuojamas, uždarytas ar uždaromas);

7.3. įvykio aprašymas, nurodant:

7.3.1. incidento pobūdį, detalų incidento aprašymą, informaciją, iš kur sužinota apie incidentą, incidento vietą ir laiką;

7.3.2. veiklos vykdytojo kompetentingai institucijai perduotos informacijos laiką ir aprašymą, taip pat visuomenei bei prireikus kitoms galimai susijusioms valstybėms narėms, jei įvykio poveikis būtų tarpvalstybinio pobūdžio, perduotos informacijos laiką ir aprašymą;

7.3.3. galimo poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai vertinimą, susijusį su atliekų įrenginio veikimo stabilumu;

7.3.4. galimų įvykio priežasčių analizę;

7.4. priemonių, kurių buvo imtasi įvykio padariniams pašalinti, aprašymas:

7.4.1. paaiškinimas, kaip buvo įgyvendinamas avarinis planas (jei buvo taikoma);

7.4.2. kompetentingų institucijų duotų nurodymų pobūdis;

7.4.3. kitos svarbios priemonės;

7.5. priemonių, kurių buvo imtasi siekiant išvengti kito panašaus incidento, aprašymas:

7.5.1. naujos leidime numatytos sąlygos;

7.5.2. stebėsenos ir kontrolės sistemų tobulinimas;

7.5.3. informacijos perdavimo tobulinimas;

7.5.4. kitos svarbios priemonės;

7.6. papildoma reikšminga informacija.

8. Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos apie kiekvieną šio Tvarkos

aprašo 6 punkte nurodytą įvykį teikia šio Tvarkos aprašo 7 punkte nurodytą informaciją Europos Komisijai. Pirmasis šio Tvarkos aprašo 7 punkte nurodytos informacijos pateikimo laikotarpis apima laikotarpį nuo 2009 m. gegužės 1 d. iki 2010 m. balandžio 30 d. Informacija Europos Komisijai teikiama kas metai ne vėliau kaip iki einamųjų metų liepos 1 d.

Jei įvykiai, nurodyti šio Tvarkos aprašo 6 punkte, per nustatytą informavimo laikotarpį neįvyksta, informacija Europos Komisijai neteikiama.

Priedo pakeitimai:
Nr. D1-468, 2010-06-03, Žin., 2010, Nr. 68-3412 (2010-06-12), i. k. 110301MISAK00D1-468

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. D1-468, 2010-06-03, Žin., 2010, Nr. 68-3412 (2010-06-12), i. k. 110301MISAK00D1-468
Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. gegužės 7 d. įsakymo Nr. D1-239 "Dėl kasybos pramonės atliekų tvarkymo" pakeitimo

2.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. D1-922, 2010-11-16, Žin., 2010, Nr. 135-6911 (2010-11-18), i. k. 110301MISAK00D1-922
Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. gegužės 7 d. įsakymo Nr. D1-239 "Dėl Kasybos pramonės atliekų tvarkymo" pakeitimo

3.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. D1-417, 2011-05-24, Žin., 2011, Nr. 65-3077 (2011-05-28), i. k. 111301MISAK00D1-417
Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. gegužės 7 d. įsakymo Nr. D1-239 "Dėl Kasybos pramonės atliekų tvarkymo" pakeitimo